

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 234.
1939. október 14. szombat.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny. Inreg. In Reg. Publ. Perioada nr. No. 1071-1938. Tr. Arad

A FINN „KEMÉNY DIÓ...”

Amíg a nyugati fronton folyik a háború és a diplomácia hallatlan erőfeszítéseket tesz, hogy a világ egyik legnagyobb fegyveres harcának elejét vegye, addig északon a balti és skandináv államok veszélyeztetett sorsa áll a nemzetközi érdeklődés homlokterében. Az észti és a szovjet megbízottak — mint ismeretes — megegyeztek már Moszkvában a kölcsönös segélynyújtás végrehajtásában és így annál nagyobb meglepetést keltett az észti kormánynak váratlan lemondása, amelynek kihatásai e pillanatban még ismeretlenek. Amíg Oroszország a litván és észti kormányokkal látszólag megegyezést kötött tengeri és szárazföldi hadibázis létesítésére, addig Finnország kemény diónak mutatkozik az orosz politika szemében. Mit akar tulajdonképpen Oroszország Finnországtól? E kérdést illetően a francia hivatalos sajtó nyújt általánosságban tájékozódást. A francia sajtó valószínűnek tartja, hogy a szovjet nem akarja kiterjeszteni védnökségét Finnországra, hanem megelégszik az Aaland-szigetek ellenőrzésében való részvétellel, továbbá a kronstadti öböl bejáratánál lévő Savausari szigetcsoport és talán Havland-szigetének átengedésével. Egyesek azt hiszik, hogy a szovjetek Hanió kikötőjét is kérni fogják. Végül nem tartják lehetetlennek, hogy határkiszárazást is fognak követelni a leningradi földszoros vidékén a Finn-öböl és Lagodató között, hogy Murmanszki kikötőjét tehermentessítsék.

Mindennek, még csak feltételezett kívánságokkal vagy követelésekkel szemben Finnország igen heves ellenállást mutat. Nem hajlandó az Aaland-szigetek átadására, sőt kész háborúval is megvédeni érdekeit. De nem közönyös Finnország sorsa Svédország, Dánia, sőt Hollandia szempontjából sem és a legújabb táviratok szerint Finnország az Egyesült Államokhoz is segítségért fordult, hogy Oroszország követeléseivel szemben védelmet találjon. Alkalmassint a közeljövő dönti majd el, hogy az orosz politika milyen mélyen nyúl ki majd be Finnország érdekeibe és milyen következményekkel jár ez majd az európai helyzet szempontjából.

Most, hogy Finnország, az ezertavak országa, mely költőket, művészeket, írókat és kiváló sportatlétákat adott az európai civilizációnak, ezzel a konfliktussal előtérbe lépett, nem érdektelen közelebbről megismerni ezt az északi országot, amelynek területét ötvenezer fő tarkítja és az erdők és tavak között kemény életet él ez a költői jellegű nép, amely a Kalevalát, a finnek híres nemzeti époszát adta a művelt világnak.

A 12-ik század óta, amikor svéd keresztes lovagok térítették meg őket, a finnek történelme hét évszázadon át a svédek elleni harcokban és az oroszok részéről elszenvedett mészárjásokban váltakozott. 1809-ben Finnország orosz fennhatóság alá került, önálló nagyhatalomság alakjában. A finneket távolról sem sikerült befolyásolni és asszimilálni sem nyelvükben, sem szokásaikban, vagy nemzeti jellegükben. A finnek már évszázadokkal ezelőtt tudatosan hittek külön faji lényességükben és az 1917. évi függetlenségi nyilatkozat csak külső megnyilvánítása volt ezen hitüknek.

A Svédország igazgatása alatt hét és az önállóan átértelt évszázados létükben a finnek nyugati szellemet honosítottak meg hazájukban. Természetesen Finnország és minden más európai állam között magától értetődő különbség van, ami az vidonság érzését kelti a látogatóban. A civilizáció nélkülözhetetlennek tartott kellékei nem hiányoznak Finnországban. A modern és tiszta városokban, de a falvakban is villany és telefonban bevezetve. A vasúti forgalom mellett társas-

Őfelsége II. Carol király: „A háboru megelőzése végett szükséges az erkölcsi leszerelés”

Az Uralkodó sajtónyilatkozata a jelenlegi helyzet parancsolta kötelességekről, a háboru gazdasági vonatkozásairól és arról, hogy miképpen lehet a jövőben kiküszöbölni a háborut?

Bucurestiből jelentik: A fővárosban megjelenő Jurnalul című lap királyi beszélgetést közöl, amelynek keretében a lap munkatársa a következő kérdéseket intézte Őfelségehez:

1. Mi a románok kötelessége a jelen órában?
2. Mi a háboru gazdasági következménye.
3. A háboru kiküszöbölése a jövőben.

A fenti kérdésekre a feleletek a következők:

— Szent és teljes egyesülés az ország zászlaja köré és a köré a személy köré, aki kezében tartja ezt a zászlót, hogy megvédje az ország függetlenségét és a határokat.

— A háboru gazdasági következményeit senki sem jósolhatja meg előre, mert ez a háboru tartamától függ, amit viszont senki sem tud. Két-három hónap múlva ez a kérdés tisztázódni

fog. Egy hosszú háboru gazdaságilag tönkre tesz egyes államokat s tönkreteszti valamennyi nemzet gazdaságát.

— A háboru megelőzése végett szükséges mindenekelőtt az erkölcsi leszerelés, mint azt már régebben is kijelentettem. Csak ilyen leszerelés után — amelynek véghezvitelére saines hosszabb időre van szükség — lehet csökkenteni a fegyverkezést. A fegyverkezésnek ilven természetü csökkentése nagyobb fontossággal bír gazdasági és pénzügyi szempontból, mint politikai szempontból. A fegyverkezés csökkentése által hatalmas összegeket lehetne megőrizni és azokat fontosabb célokra fordítani. Ha az erkölcsi leszerelés nem történik meg, előáll a titkos fegyverkezés és így megismétlődik az emberi szerencsétlenségok sorozata.

Szombaton valószínűleg aláírják a szovjet-török egyezményt

Pénteken folytatta tárgyalásait Moszkvában a török külügyminiszter

Moszkvából jelentik: Saracoglu török külügyminiszter pénteken délután 5 órakor a Kremlben felkereste Molotov orosz külügyi népbiztost, akivel beható tanácskozást folytatott.

Ankara. (Rador) A kiadott hivatalos jelentés szerint Refik Saydam török miniszterelnök részletesen tájékoztatta a pártot a Moszkvában folyó tanácskozásokról, amelyet mint ismeretes, a szovjet fővárosban tartózkodó Saracoglu külügyminiszter végez, valamint azokról a tanácskozásokról, amely ezzel párhuzamosan Ankarában folyik. A miniszterelnök felszólalása után több kérdést intéztek a képviselők, amelyre a kormány

elnöke részletesen válaszolt. A párt ezután mindenben el fogadta a kormány álláspontját a szovjet-török tárgyalásokkal kapcsolatban.

Isztambulból jelentik: A Német Távirati Iroda azt hiszi, hogy a török-szovjet egyezményt szombaton aláírják.

Párisból jelentik: A francia sajtó szerint Saracoglu befejezte moszkvai tárgyalásait. Pertinax a l'Ordre című lapban úgy tudja, hogy a török külügyminiszter elérte kitűzött céljait. A Paris Midi jelentése szerint Saracoglu-nak állítólag teljes mértékben sikerült összeegyeztetnie Ankarának Páris, London és Moszkvával szemben fennálló kötelezettségeit.

Jugoszláv-magyar gazdasági tárgyalások kezdődnek

Kedvező befejezés előtt a német-jugoszláv gazdasági tanácskozások

Belgrád. A jugoszláv kereskedelemügyi miniszter pénteken fogadta a lapok munkatársait, akiknek nyilatkozatot adott a most folyó jugoszláv-német kereskedelmi tárgyalásokra vonatkozólag. A jugoszláv kereskedelemügyi miniszter közölte a sajtó munkatársaival, hogy a Belgrádban folyó tárgyalások előreláthatólag a jövő hét folyamán befejeződnek. A megbeszélések igen kedvező mederben haladnak. A Görögországgal folyó kereskedelmi tárgyalások

csak nehezen haladnak előre, mert Görögország azt óhajtja Jugoszláviától, hogy az eddigi 35 százalékos devizafizetés helyett 20 százalékosat fogadjon el.

Közölte még a jugoszláv kereskedelemügyi miniszter, hogy rövidesen tárgyalások indulnak meg Jugoszlávia és Magyarország között is, hogy áthidalhassák a legutóbbi események következtében előállott nehézségeket.

gépkecskon és motoros hajókon lehet bárhová és gyorsan eljutni.

Finnország ipari állam. Épülettérben és termékekben bővelkedik, így exportálni is tud. Celluloze- és papírgyárai ugyancsak kiviteli célokat szolgálnak.

A 388.217 négyzetkilométernyi területen 3 millió 786.844 finn lakik. Ebből csak 6-6 százalék helyezkedett el a városokban. Fővárosa Helsinki (svédül Helsingfors), 278 ezer lakossal. A többi nagyváros: Viipuri (Vibor) 73.000, Turku (Abo) 70.000 és Tamper (Tammerfors) 60.000 főnyi lakossággal. Helsinki és Turku egyetemi városok.

Az Aaland-szigeteket, amelyekről az utóbbi hónapokban annyit szó esett, előbb a Népszövetségben militarizálási tervekkel kapcsolatban, most pedig a szovjetek követelésének kapcsán, nagyrészt svédek lakják. A szigetcsoport finn fennhatóság alatt, önálló kormányzatot élvez.

A finn hadsereg békeleltáma 32.000 katonára. Általános mozgósítás esetén tehát Finnország legfeljebb félmillió embert tud felvonultatni, de ezek felszerelése a többi északi államokéhoz hasonlóan — elmaradott. Finnországnak modern harci eszközök és erődítményei jóformán nincsenek.

Chamberlain elutasító beszéde ellenére is

Berlin időt enged békeközvetítésre a semleges országoknak

Ertekezletre gyűlnek össze a balti államfők Stockholmban — Utolsó erőfeszítések a béke megmentésére és helyreállítására Európa a totális háború kirobbanásának előestjén

Európa felett a sötét veszélyek fellegének komor kártyája nem szakadt meg, a háborús veszély nem csökkent és a béke kilátásai pillanatnyilag sem kedvezőek. Igaz ugyan, hogy Berlin Chamberlain legutóbbi beszédének elutasító hangja ellenére is folytatja a béke helyreállítására vonatkozó kísérleteit. — Így mondja ezt egy Berlinben kiadott hivatalos jelentés. — mégis, a fegyverek tovább dörögnek, emberek pusztulnak el, a világ gazdasági élete a háború sulva alatt sanylik és társadalmi, gazdasági, emberi értékek morzsolódnak fel.

Mialatt pedig a már jobogva égő háborús tűz Európa nyugatán tovább lángol, Észak-Európában is fegyveres összetűzés lehetősége került napirendre. Ugyáztzik a háború pusztító tüzét csak a legnagyobb nehézségekkel lehet legálább elhárítani, mert az Óvilág annyira zsúfolt a jobban-konv szenvedélyektől és a veszedelmes helyzetektől, hogy egyetlen szikra vezetéssé válhatik.

Ezidőszelint, azokon a területeken, ahol már a fegyverek szava is megszólalt, még szintén folynak a diplomáciai erőfeszítések a béke helyreállítása érdekében, más vonatkozásban pedig a háború elhárítása céljából. Azt azonban, hogy ezek az erőfeszítések milyen eredménnyel lárnak, pillanatnyilag senki sem tudná megmondani.

Németország nem kívánja a háborút

Berlin, (Rador) Chamberlain beszédének elhangzása után Hitler kancellár csütörtök este magához hívatta a német birodalom vezetőit és a környezetéhez tartozó bizalmas munkatársait, valamint dr. Dietrich sajtófőnököt, majd pedig a tanácskozás után az alanti nyilatkozatot adták ki a sajtónak:

1. Az eszmecsere Berlin és London között befejeződött.
2. A háború örjási arányokban történő kifejlődését csak úgy lehet megakadályozni, ha a semleges országok világosan értésére adnak Angliának, hogy nem számíthat segítségükre és ha kifejezik azon óhánukat is, hogy egyrészt Nagybritánia és Franciaország, másrészt pedig Németország észszerű megoldásra jussanak.
3. Németország meg van győződve, hogy a jelenlegi körülmények között a Szovjet be lépés váltani mindazon ígéreteket, amiket a német birodalomnak tett.
4. Németország nem kívánja a háborút és csak arra szorítkozik, hogy minden erejével védekezhessen. Ez a védekezés támadó-velekező formát is vehet.
5. Németország időt ad a semlegeseknek, hogy esetleges tevékenységüket megindítsák.

„Most már beszéljenek a fegyverek”

Berlini jelentés szerint különben a lapok hatalmas cikkeiben ismertették Chamberlain miniszterelnök beszédét és ennek kapcsán közölték, hogy

az angol kormány visszautasította Németország békés javaslatát és a háborút választotta.

Hangoztatják, hogy az angol miniszterelnök nem tanusított megfelelő megértést Hitler beszéde iránt és az abban kifejezésre juttatott béketeretv iránt. A lapok hangoztatják, hogy most már Anglia a felelős a háború folytatásáért.

A német sajtó azonban most is megfelelően enyhébb hangon ír Franciaországról, melvől még állapítják, hogy egyedül Anglia kedvéért keveredett a háborúba. A Berliner Börsenzeitung ezt írja: — Chamberlain háborút akar és meg kell állapítani, hogy sikerült felfoása számára Franciaországot is a háborúba állítani. Azonban,

ha az angol kormány meg akarja semmisíteni Németországot, akkor meg kell tudnia, Nagy-németországgal áll szemben.

A Deutsche Diplomatische Korrespondenz is hosszabb cikkben foglalkozik az angol kormányvelnök csütörtöki esti beszédével és annak állításait visszautasítja.

Az angol kormányelnök gyöngeségnek jelezte az a jóakaratot, amelyet a német nép vezére által hangoztatott az angol és a francia nép iránt.

Kifogásolja a lap különösen a Csehországról és az Ausztriáról állított kijelentéseket.

Anglia szeretné, ha a cseh és a lengyel népet ismét szárazföldi segélynépnek használhatná fel.

A német nép becsületesen kívánta, hogy összeférhessen és együttélhessen Angliával. Anglia azonban sajnálja a német néptől ezt a sorsot és arra törekszik, hogy megsemmisítse a német birodalmat.

Általában Chamberlain visszautasítja Németország békeajánlatát. Chamberlain háborút akar — ilyen címmel jelenték meg a német sajtó cikkel pénteken reggel az első oldalon. A német lapok egyhanguan állást foglalnak Chamberlain beszédével szemben, amelyet kihívónak és sértőnek tartanak. A Frankfurter Zeitung szerint Chamberlain a felelősséget Németországra akarja hárítani a háborúért.

Az emberiségről és a népek szabadságáról

elhangzott szövegek ellentétben állnak az angol történelemmel és azzal is, ahogyan Anglia a semlegesekkel bánik.

Chamberlain, Churchill és Eden fel akarják élesíteni a versaillesi diktátumot, mi pedig jóvátételt kértünk csak, hogy Közép- és Kelet-Európában megfelelő ellenállást lehessen kifejteni a nyugati hatalmak ellen. Azt mondták, hogy a Führer iránt nem viseltetnek bizalommal.

London és Páris tudja meg, hogy a német kormányzatot a német nép a legteljesebb erejével támogatja és a vezetőség iránti bizalom határtalan. Majd meglátjuk, hogy Chamber-

„Páris és London nem alkudozik!”

Párisból jelentik: A francia sajtó nagy meglepéssel és örömmel fogadta Chamberlain miniszterelnök csütörtöki alsóházi beszédét. A lapok hangsúlyozzák, hogy

most már semmi kétség nem lehet az angol és francia állásfoglalásról.

Az Excelsior hangoztatja, hogy szó sem lehet arról, hogy Anglia és Franciaország alkudozzék.

Daladier és Chamberlain miniszterelnök nem zárják el az utat a béke általános rendezése elől, de amíg Európában helyre nem áll a bizalom, erről a rendezésről szó sem lehet.

A francia lapok végül elutasítón foglalnak állást Hitler békekísérletezésével szemben.

Egyébként a francia államtanács péntek délelőtt az Elysée-palotában ülést tartott Lebrun elnökle mellett. Az ülésen Daladier miniszterelnök beszámolt a katonai és diplomáciai helyzetéről.

Az államtanács teljes hozzájárulását adta Daladier beszámolójához, majd Lebrun elnök meköszönte a miniszterelnöknek, hogy legutóbbi rádióbeszédében olyan világos mértékű tartással és szilárdsággal tolmácsolta a francia nemzet érzelmeit és akaratát.

Az angol visszhang

London, (Rador) Chamberlain miniszterelnök csütörtöki beszédét az alsóházban szokatlanul nagy lelkesedés mellett hallgatták végig. Az ilyen megnyilvánulásokra alig volt még példa az alsóházban

Chamberlain magatartása rendkívül elhatározott és szigorú volt, hangját gyakran szokatlanul magasra emelte.

Különösen, amikor a lengyel nyílt városok

lain és Daladier meddig fogják népeik bizalmát élvezni. Most már beszéljenek a fegyverek!

A Völkischer Beobachter ezeket írja: Chamberlain magáévá tette Daladier kijelentéseit, amelyek biztonsági garanciákra vonatkoznak. A vezér volt az, aki elsősorban leszögezte, hogy a biztonság nélküli állapotnak véget kell vetni. Chamberlain választott és ennek súlyos következményei lesznek.

A jövő fogja eldönteni, hogy melyik ország omlik össze ebben a háborúban. A német nép végig küzdi azt a háborút, amelyet az angol kormány határozott el.

Nagybritánia rövidesen olyan ellenállással fogja szembe találni magát, amilyenre még nem volt példa a történelemben.

Budapest, Róma, Belgrád, Szófia és Stockholm véleménye

Budapestről jelentik: A magyar sajtónak egyöntúten az a véleménye, hogy Chamberlain angol miniszterelnök beszéde a német békejavaslatok elutasítását volt. (Rador).

Stockholm. A svéd politikai körökben eléggé visszautasítónak mondják Chamberlain beszédét, fűzött békereményeket, amelyeket Hitler békeajánlata felébresztett. Rámutatnak arra, hogy a beszéd alig adott pozitív támpontokat az európai légkör tisztázásához.

Róma. Az olasz lapok szerint Londonban és Párisban az a vélemény, hogy Chamberlain miniszterelnök tegnapi beszéde nem volt az utolsó szó, mert a felelősséget áthárította Hitlerre. A Popolo di Roma szerint vannak, akik felteszik a kérdést Londonnak: az angol kormánynak nem garancia Hitler szava, vajon másnak a biztosítéka megfelelő alan lenne-e tárgyalásokra. A lap szerint Londonban az a vélemény, hogy mellett megszólalnak az ágyúk, még lehetnek meglepetések. Állítólag ugyanez a hangulat Párisban is.

Belgrádból jelentik: Illetékes jugoszláv helyi Chamberlain beszéde után felvetik a kérdést, hogy milyen biztonságot követelnek a nyugati hatalmak Németországtól.

Szófiából jelentik: A bolgár sajtó szerint Chamberlain beszédében nincs semmi új és semmi konkrétum. Ezért most minden érdeklődés arra kell, hogy irányuljon, hogy milyen magatartást tanúsít Olaszország és Oroszország.

Svájc helyese!, Moszkva tartózkodik

Párisból jelentik: A többi semleges államokkal ellentétben a svájci sajtó is helyszínről fogadta Chamberlain beszédét. A Neue Zürcher Zeitung és a Journal de Geneve teljesen Anglia mellett állás hangján foglalkozik a miniszterelnök kijelentéseivel.

A Havas ügynökség közlése szerint a szovjet lapok csak néhány sort szentelnek az angol miniszterelnök beszédének. Hangsúlyozzák, hogy Chamberlain elutasította Hitler javaslatát, amelyben azt a kijelentést tette, hogy a német kormány a békekötés egyetlen akadálya.

bombázásáról volt szó, keltettek kijelentéseket, mely benyomást a képviselők között. Beszéde gunyos volt, amikor a német birodalom vezetőiről emlékezett meg.

Chamberlain miniszterelnök beszéde után Attlee munkáspárti vezér kijelentette, hogy a német népek tudomására kell hozni, hogy

Anglia és Franciaország azonnal készek Németországgal békét kötni, ha a népi igazi képviselőit küldik el a béketárgyalásokra.

Németország igazságos békéhez jutna, amely méltó helyet biztosítana számára a népek összességében.

Anglia és Franciaország nem akarnak mást, csak az igazságot győzelemre juttatni.

A német nemzeti szocialisták vezeterei sokat beszéltek a német élettéről, azonban elfelejtettek arról, hogy Csehországnak és Lengyelországnak is joga van élettérhez.

A mai háborúból nincsen más kiút, mint egy kollektív biztonsági rendszer megalkotása, amely nemcsak a kis államoknak biztosítja létüket, hanem a nagy államoknak is lehetővé teszi, hogy békés és nyugodt atmoszférában dolgozzanak népeik boldogulásáért.

Csak az összes európai államokra kiterjedő kollektív biztonsági rendszer adhatja meg a sokat szenvedett Európának az igazi békét.

„Az egyetlen megoldási lehetőség...”

Sir Archibald Sinclair kijelentette, hogy mindaddig

sem az angol, sem a francia kormány nem tárgyalhat békéről, ameddig Berlin nem vonja ki csapatait Csehországból, Ausztriából és Lengyelországból.

Mindazokat az országokat katonailag ki kell irtenie, amelyeket a legutóbbi két év alatt elfoglalt.

— Az egyetlen megoldási lehetőség — folytatta a szónok — a kérdéses területek kiürítése és egy semleges bizottság által végrehajtott népszavazás megtartása. Az igazi önrendelkezésnek ezen a területeken érvényesülnie.

Sir Archibald Sinclair is bizalmát fejezte ki a kormány iránt.

Elmarad Chamberlain rádióbeszéde

London. A Press Associated megcáfolja azt a jelentést, amely szerint Chamberlain miniszterelnök szombaton beszédet intéz Amerika számára a rádióleadóban.

A Times megállapítja, hogy az angol miniszterelnök beszédét egyöntetű jóváhagyással fogadta Nagybritannia egész lakossága. Ez a generáció áldozatokat fog hozni, hogy az utódoknak nyugodt életet biztosítson.

Chamberlain visszautasította ugyan a német javaslatokat, de nyitva hagyta az utat más természetű javaslatok számára.

A Daily Mail azt írja, hogy a demokráciák békét akarnak, de nem Hitler kancellár békéjét. A Daily Herald ezeket írja: Az angolok gyűlölik a háborút. De nem fogadhatnak el olyan békét, amely megbecsületleníti és szolgáltatásra kényszeríti őket. — A Daily Telegraph megállapítja, hogy az angol miniszterelnök az egész nemzet szívéből beszélt.

Lansbury képviselő különvéleménye

London. Az angol alsóházban Chamberlain beszéde után mint ismeretes, az ellenzéki szónokok mindenben hozzájárultak a miniszterelnök kijelentéséhez. Lansbury, a munkáspárti ellenzék vezére azonban különvéleményt nyilvánított Chamberlain beszédével szemben. Tiltakozott az ellen a felfogás ellen, hogy Németországot meg kell büntetni.

Lloyd George békeértekezletet követel

Londonból jelentik. A Havas távirati ügynökség közli, hogy a béke helyreállítására alakult bizottság pénteken Lloyd George elnöke alatt ülés tartott. A gyűlés határozatot fogadott el, amelynek értelmében

Chamberlain beszédét „teljesen elfogadhatatlannak” nyilvánította.

Ugyanakkor az értekezlet megoldási tervet dolgozott ki, amelyet az alsóház és az ország köztvéleménye elé terjeszt.

A bizottság azt kívánja, hogy a kormány pontosabban körvonalazza háborus céljait, végül pedig azt kívánja, hogy a hadviselő államok hozzanak létre értekezletet, amelyen megvitatják a tartós béke lehetőségét.

Az U. S. A. nem közvetít...

Párisból jelentik: A Havas ügynökség jelenti, hogy Chamberlain miniszterelnök beszéde széleskörű tetszésre talált az amerikai lapokban is.

Az amerikai sajtó szerint az angol miniszterelnök beszéde a német területnyereségeket elfogadó békekötés végleges elutasítását jelenti.

A lapok megállapítják, hogy Chamberlain Daladier példájára megkülönbözteti a német népet vezetőitől.

Washington. Az a német kísérlet, hogy az Egyesült-Államok tanácsára Anglia békekonferencián tárgyalozzék Németországgal, itt nem talált kedvezőtelt. Csak abban az esetben lehetne szó erről, ha a német javaslatot kellőképpen megformulálnák. Az amerikai közvélemény befolyásolását maga Dietrich sajtófőnök irányította. De a német sajtó sem tette ezt magáéya. Beavatott körökben úgy nyilatkoztak, hogy az Egyesült-Államok akkor sem vállalnák a közvetítő szerepet, ha a német kormány hivatalosan a diplomácia igénybevételével tenné meg ajánlatát.

Washington (Rador). A Stefani ügynökség jelenti: Az egyik amerikai repülőgépgyárban hat. van Lockheed típusu repülőgép szállításra készen áll.

csak azt várják, hogy az embargo felfüggesztését megszavazzák a szenátusban.

Ez az első részlete annak a kétszázötven bombavetőrendelvénynek, amelyet angol számlára gyártanak Amerikában.

Melbourne. (Rador). Ausztrália miniszterelnöke kijelentette, hogy mindenben egyetért Chamberlainhoz, sőt azokkal való tanácskozás után sen a dominiumok miniszterelnökeinek is tudomására hozták, sőt azokkal való tanácskozás után szerkesztették meg.

„Róma első számú békekövete...”

Róma. Londonban, Berlinben, sőt Párisban úgy vélik, hogy a legközelebbi jövőben olasz-német-orsz konzultáció lesz.

Olasz politikai körökben azonban nem tudnak semmit sem az esetleges háromhatalmi értekezletről. Az olasz főváros semleges diplomáciai körében nem tartják valószínűnek az olasz-német-orsz háromhatalmi értekezletet.

Balti értekezletet hívott össze a svéd király Stockholmban

Stockholmból jelentik: A svéd király ma táviratilag találkozára hívta meg a dán és a norvég királyt, valamint a finn államelnököt. Hír szerint a norvég király és a dán király a meghívást már elfogadták és értesítették a svéd uralkodót, hogy külügyminiszterük kíséretében utaznak a találkozóra. A találkozás 18-án, a jövő hét keddjén lesz Stockholmban.

Stockholmban a következő hivatalos jelentést adták ki: Svédország királya értekezletre hívta meg Dánia és Norvégia királyát, valamint Finnország államfőjét. A királyok, valamint Finnország elnöke elfogadták a meghívást és külügyminiszterük társaságában utaznak a találkozóra, amelyet október 18-án tartanak meg.

Enyhül az orosz- finn feszültség

Stockholmból jelentik: A svéd lapok moszkvai tudósítójának jelentése arról számolnak be, hogy a pénteki nap folyamán kedvező enyhülés állt be az orosz- finn ellentétek ügyében. Az illetékesek remélik, hogy a felmerült ellentéteket végül is sikerül békés uton elintézni. A „Nya Dagligt Alehandla” írti jelentése szerint a finn-orsz megbeszélésekről érkezett első jelentések arról számolnak be, hogy a további tárgyalások lehetőségei eléggé kedvezőek.

Finnország nem hajlandó szövetséget kötni a Szovjettel

Párisból jelentik: A Havas távirati ügynökség közli, hogy Franciaországban igen jó benyomást keltett Amerikának Finnország érdekében a szovjet kormánytól tett közbelépése. Ez a tény egyébként Svédországban és Dániában is igen jó hatást keltett.

Kopenhágából jelentik: A lapok közlik Erko finn külügyminiszter tegnapi nyilatkozatát, amely szerint Finnország nem hajlandó Szovjet-országgal szövetségre lépni.

A dán lapok jelentése szerint nyilatkozott a svéd hadügyminiszter is, aki kijelentette, hogy adott esetben Svédországnak el kell készülnie az észak szabadságának megvédésére.

Helsinkiből jelentik: A finn főváros kiürítése fokozottan folyik tovább. Eddig 120 ezer polgári lakos költözött a fővárosból az ország belseje felé.

A Helsinkiből kivezető országutak telve vannak megszámlálhatatlan gépkocsival, szekérral, társasgépkocsival. A pályaudvarokon óriási tömegek várakoznak, de mindenütt a legnagyobb rend uralkodik.

A pályaudvaron összegyűlt hatalmas tömeg elénekli a finn nemzeti himnuszot, több szoltárt és aztán ismét mély hallgatásba merül. A vonatok oly zsúfoltak, hogy három és fél órára van szükség, hogy 30 kilométert megtegyen.

A finn kormány óvatossági szempontból megtiltotta a hajóknak, hogy Helsinki és Viipuri kikötőjét felkeressék, ezeket a kikötőket lezárták.

A háboru eseményei

Berlin. A német véderő főparancsnokság jelenti: Keleten befejezés előtt állnak a német-orsz érdekhátár felé irányuló mozdulatok. Nyugaton az előző napokhoz hasonlóan helyi felderítő árör- és tüzérségi tevékenység volt. A francia csapatok felrobbantották a Raina több hidját.

Olasz politikai körökben a hét legnagyobb politikai eseményének Bastinini, az új londoni olasz nagykövetség londoni állomáshelyre való utazását tartják. Bastinini mostani utazása éppen olyan sok találgatásra ad alkalmat, mint az új londoni olasz nagykövetség tervezett utazásának ez előtt három-négy héttel történt elhalasztása.

Az a vélemény alakult ki, hogy Bastinini lesz a jelenlegi háborus viszály első számú békekövete

Erről a feltevesről, valamint Olaszország újabb békeközvetítéséről olasz politikai körökben mit sem tudnak, azonban feltétlenül

nagy érdeklődésre tarthat számot Bastinini az új londoni olasz nagykövetség utazása éppen most, amikor az európai háboru új fejezete kezdődik meg.

Bastinini nagykövete, — aki az olasz diplomácia egyik legkimagaslóbb tagja — elutazásánál megjelent a magyar követ, az angol nagykövet, a spanyol követ és a görög követ.

Finn politikai körökben remélik, hogy a szovjet- finn tárgyalásokon a szovjet kormány nem fog elfogadhatatlan követeléseket támasztani és végül is sikerül a konfliktust békés módon elintézni.

Stockholm. Cajander finn miniszterelnök rövid rádióbeszédet tartott a finn-szovjet ellentéttel kapcsolatban. A miniszterelnök a többek között a következőket mondotta:

— Finnországot nem a békeszerződések hozták létre, hanem mint ismeretes, évszázadok óta önálló állami életet élt és határait sérthetetlennek és megváltozhatatlannak tartja. A finn katonai intézkedések nem fenyegetnek senkit. A katonai intézkedések csak az ország biztonságát és semlegeségének megővését célozza. Finnország mindent megtesz a béke érdekében, de állami létét és függetlenségét minden körülmények között megvédelmezi.

A finn miniszterelnök beszéde végén még hangsúlyozta, hogy Finnország nem kebelezett be idegen népeket.

Kiürítik a svéd nagyvárosokat

Stockholm. A svéd polgári légügyi felügyelőség elrendelte husz nagyobb svéd város kiürítésére vonatkozó intézkedések megszervezését. Szükség esetén a városok polgári lakóit a repülőterek hatótávolságán kívüli helységekre helyezik el. Stockholmból a tervek szerint a lakosság husz százalékát szállítják el, ha arra szükség mutatkozik.

Miniszterváltozások a finn kormányban

Helsinkiből jelentik: Rautavaera igazságügyminiszter lemondott. Utóda Soederihelm. A kormányba még belépett Von Born, mint tárca nélküli miniszter. A két új miniszter a svéd párt tagja.

Helsinkiből jelentik: (Rador.) A DNB jelenti, hogy Finnországban a hadbavonult állam polgárok számára moratóriumot léptettek életbe.

Páris. A francia nemzeti vezérkar hivatalos jelentése: Az elmúlt éjszaka az egész arcvonalon nyugalomban telt el. A W'arndt erődösegek környékén visszavetítettük az ellenséges őrdíratokat.

A harcterekről még a következő jelentések érkeztek: A Havas hírszolgálati iroda a francia

URANIA. Telefonelőjegyzés: 12-32.

5, 7, 15 és 9, 30 órákor.

Abszolút siker!!! Naponta fokozódó látogatottság.

Hugo Bettauer, a tragikus

sorsu bécsi író legjobb regénye: „A bánatos ucca”

Dita Paris — Inkisioff — Albert Prejan.

Csak felnőtteknek!

3 órákor mérsékelt helyárák.

Csak felnőtteknek!

nagyvezérkar legutóbb kiadott hivatalos harci jelentéséhez a következőket fűzi hozzá:

A háboru első 5 hete után megállapítható, hogy a németek az utóbbi napokban erőteljes támadásokat intéztek a francia vonalak ellen. A háboru második és harmadik hetében a franciák tevékenységének eredményeképpen elfoglalták a Saar és a Warndt erdőség közötti területet, amj most visszahatást váltott ki a német hadvezetőségénél, amely erőteljes támadásokat indított a francia vonalak ellen. Ezek a támadások azonban összeomlottak a francia tüzéség és az önműködő fegyverek tüzeiben. A német haderő a legutóbbi két nap alatt szakadatlanul támadott és ezekben a harcokban már nagyobb egységek is résztvettek, de sikert nem értek el.

A Yorkshire Post szerint a nyugati fronton a hatalmas offenzíva megkezdődött.

Kopenhága. (Rador.) A Reuter ügynökség jelentése szerint egy dán hadihajó több figyelmeztető lövést adott le két német vízirepülőgépre, amelyek alacsony repültek a dán felségiók alá tartozó vidék felett. A német gépek a lövések következtében nyomban visszafordultak.

Londonból jelentik: (Rador.) A Howas távirati ügynökség közli: Megerősítik azokat a híreket, amelyek szerint a német hatóságok

utasították a német kereskedelmi hajók parancsnokait, hogy abban az esetben, ha az elfogatás veszélye fenyegetné őket, halóikat robantsák fel.

Washington. (Rador.) A demokrata és republikánus szenátorok között egyezmény készül arra vonatkozólag, hogy a semlegességi törvény azon szakaszát, amely megtiltja, hogy amerikai hajók, vagy amerikai állampolgárok a hadviselő államokat felkeressék, megszüntessék.

Londonból jelentik: (Rador.) A brit hatóságok letartóztatták Franz von Wintelen kapitányt, aki a világháboru kezdetén az USA-ban a német kémszolgálat főnöke volt. A volt kapitány egyébként Angliában a hadseregnek felajánlotta szolgálatait.

Moszkva. Az Izvesztija jelenté, hogy Oroszországból megindult Anzliába a fa-szállítás.

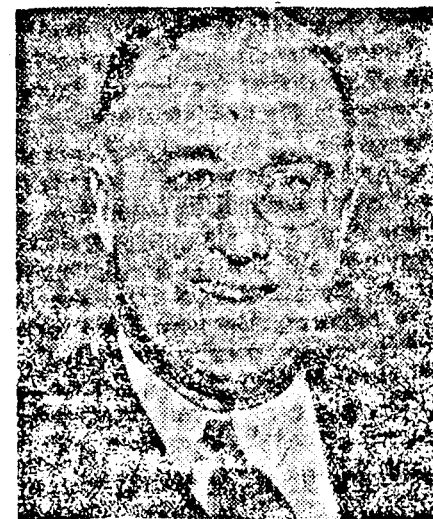
London. Angol hajók elfogták a Capnord című német gőzöst, amely 13.615 tonnás. A hajó eddig Braziliában a pernambucói kikötőben tartózkodott, ahonnan néhány nappal ezelőtt indult el, hogy visszatérjen Németországba. A hajót az angolok elfoglalták.

Londonból jelentik: (Rador.) A Herons pool hajót egy német tengeralattjáró megtámadta. A személyzetet sikerült megmenteni.

Aktuális fejek

GUSZTÁV SVÉD KIRÁLY, aki a Balti államfőket érkekezletre hívta össze.

ROOSEVELT, az Egyesült-Államok elnöke, személyes üzenetet küldött Stalinhoz Finnország érdekében.

LAPZÁRTA:

Roosevelt személyes üzenete küldött Sztalinnak

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök pénteken fogadta a sajtó munkatársait, akik közölték, hogy a szovjet-orosz—finn ellentétek ügyében személyes üzenetet küldött Stalinnak. Az üzenet szövegét az Egyesült-Államok elnöke azonban nem közölte, nehogy az a látszata legyen, mintha ezáltal nyomást akarna gyakorolni üzenetének hatása érdekében. Kijelentette Roosevelt, hogy a felmerült finn—orosz viszály ügyében senki sem kérte fel közvetítőnek, azt saját elhatározásából cselekedte, miután előzőleg megbeszélést folytatott a Skandináv-államok képviselőivel. Személyes üzenetének szövegét ő maga szerkesztette meg. Hull külügyi államtitkár segítségével.

Római jelentés szerint:

Aláírták Moszkvában a szovjet—török egyezményt

Rómából jelentik: Pénteken, a késő éjszakai órákban a Stefani olasz távirati ügynökség Isztambul tudósítója arról értesült, hogy pénteken este a Moszkvában tartózkodó Saracsoğlu török külügyminiszter a Molotov szovjet-orosz külügyi népbiztossal történt megbeszélése után a Kremlben aláírta a végleges orosz—török egyezményt, amelynek előkészítő munkája több napos tárgyalást igényelt. Az orosz—török szerződés értelmében — mint azt a Stefani-ügynökség jelenté — Törökország minden körülmények között megőrzi semlegességét és elzárja a tengerszorosokat valamennyi hatalom hadihajóháda előtt.

Koronatanács volt Londonban

Londonból jelentik: VI. György angol király elnökletével pénteken koronatanácsot tartottak, melyen az aktuális nemzetközi s nemzeti ügyekről beszámolt.

Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium pénteken hozta nyilvánosságra V. számú veszteséglistáját, amely 24 halottról és 12 sebesültről számol be.

Remény van a finn—orosz megegyezésre

Helsinkiből jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelenté a finn fővárosból, hogy a finn kormány pénteken ismételtén átvizsgálta Moszkva javaslatait és megállapította, hogy annak alapján a tárgyalások folytathatók.

A Moszkvából érkező jelentések arról számolnak be, hogy a szovjet-orosz—finn megbízottak között lefolyt első tárgyalás kedvező külsőségek között ment végbe és remény van a megegyezésre. A tárgyalások 8—10 napig elhúzódhatnak, részben azért, mert a finn kormány nem küldött teljes meghatalmazással bíró államférfit Moszkvába és annak a lényegesebb pontok végleges leszögezése előtt a finn kormány jóváhagyását kell kérnie.

Litvánia nem követeli vissza a Memel-vidéket

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közli: Az egyik külföldi távirati ügynökség jelentése nyomán több külföldi lap arról számol be, hogy Litvánia szovjet segítség igénybevételeivel visszaköveteli Németországtól Memel vidékét. A Német Távirati Iroda német hivatalos körök nyilatkozata alapján cáfolja ennek a hírek valóságát, sőt azt közli, hogy a hírt a litván távirati iroda is megcáfolta, hogy Litvánia szándéka lenne Memel vidékét a németektől visszakövetelni.

CORSO

3, 5, 7.15 és 9.15 órákor.

Szenzációs dupla műsor:

I. EDDY NELSON:
„Hősök éneke“

II. Jeanette Macdonald:
TARANTELLA

Dnyeszter-tartomány királyi helytartója megelégedéssel nyilatkozott Basarabia helyzetéről

Bucurestiből jelentik: Cazacliu Gh., a Dnyeszter tartomány királyi helytartója nyilatkozott a Semnalul című fővárosi lap munkatársának. Nyilatkozatában a következőket mondotta:

— Azt szeretném, ha minél többen látogatnák meg Basarabiát, hogy lássák milyen nyugalom és rend uralkodik itt.

A továbbiakban beszélt az uthálózatok fejlődéséről, a mezőgazdasági kamarák működéséről, az analfabétizmus leküzdéséről, a szárazságnak erdők ültetése által való megszüntetéséről. A tartomány lakossága, ukránok, bulgárok, németek és oroszok teljes mértékben beilleszkedtek a román közösségbe.

Téli segélyakciót indított Aradváros vezetősége

Társadalmi uton gyűjtik össze a szükséges anyagiakat: pénzt, ruhaneműket és élelmiszereket

A tél a szegények számára a legsúlyosabb évszak, idén is gondot okoz a városvezetésnek. Vlad Alexandru tábornok-polgármester és Lazar Vasile vezértitkár aláírásával felhívás jelent meg és ebben a város vezetősége társadalmi kezdeményezésre szólítja fel a polgárságot. A felhívás a következőket tartalmazza:

A tél küszöbén, amely a csipős északi szél révén már előre jelzi közeledtét, újból megjelenik a szükségnek, nyomorúságnak és szenvedésnek képe. A városunk lakosságának egy részére ránehezedik. Dicséretes hagyományokhoz igazodunk, amikor szívünknek minden megerővel fordulunk a város lakóihoz, nyújtson segítséget a sötét nyomorúságban lévőeknek, a hideggel és éhséggel küzdőknek. Hány és hány gyermek van ezek között, akiknek az az egyedüli vétkük, hogy szerényeknek születtek, hány és hány van közöttük, akik nehézségekkel küzdenek, mivel szülőjük, vagy férjük éjjelnappal, hidegben és esőben, fegyverrel a kezben örködik a határokon, hogy a nyugodt életet biztosítsák.

Nemcsak hazafias és társadalmi, de mindenek felett keresztényi kötelesség, amelyhez a város tehető polgárainak ama büszke érzésének is hozzá kell járulnia ahhoz, hogy megvédiék a város jóhírnevét. Elszomorító és ugyanakkor szégyenteljes látvány lenne az uccákon kéregető koldus-hadsereg, amely mindnyájunkra élő vádként nehezedne.

A legújabb divat valamennyi kreációjával megtelt ruhátról adományozott használt ruhát, egy jófelszerelt éléskamrából egy-egy kiló lisztet, vagy néhány lejt, minden bizonnyal jobban nélkülözni tudja az a kéz, amely ajándékozta, mint amennyire a szegényeken és hiányban szenvedőkön az adomány segít.

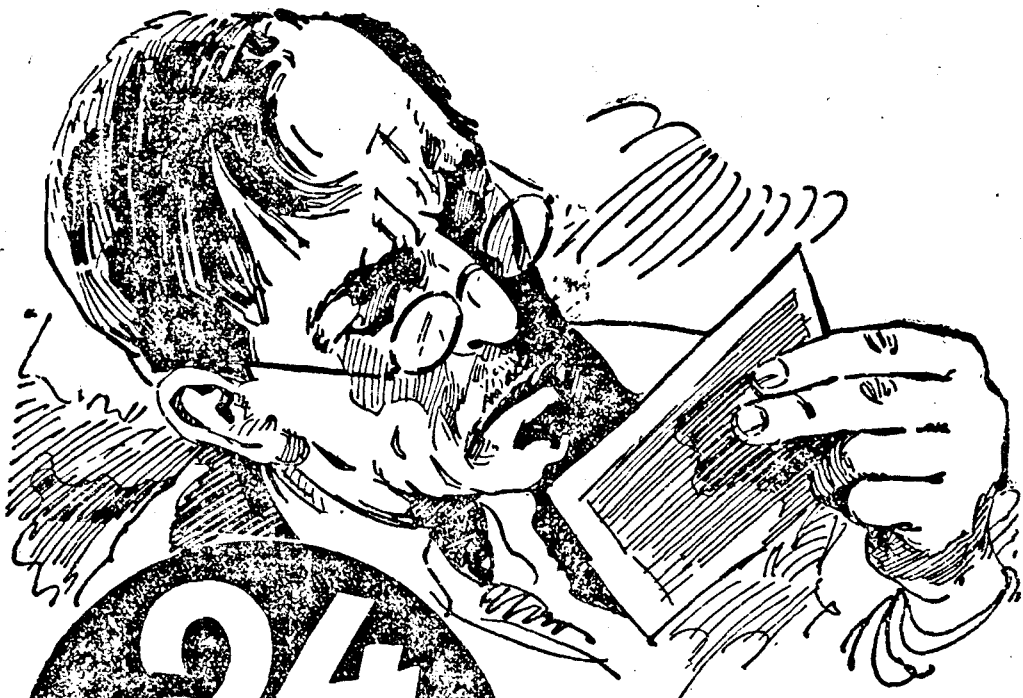
Azok az intézmények és magánszemélyek, amelyek és akik meghallgatják kérésünket, pénzheli, élelmiszer és ruhaadományaitat szíveskedjenek a város egészségügyi és társadalomvédelmi szolgálatához eljuttatni. Ez a hivatal osztja majd szét az arra érdemeseknek és méltóak között, az összegyűjtött adományokat.

Aradváros a művelődésnek és polgári együvé tartozásnak büszke vára, minden bizonnyal méltó módon tesz majd eleget ennek az erkölcsi, polgári és keresztényi kötelezettségnek.

VLAD ALEXANDRU tábornok-polgármester
LAZAR VASILE vezértitkár.

Magyar és német nyelvű légvédelmi előadások Temesváron

Temesvárról jelentik: Temesvár városának kisebbségi körében az az óhaj merült fel, hogy a most folyó gáz és légvédelmi tanfolyamokon magyar- és németnyelvű előadások is legyenek, mert így könnyebben érthetik meg a hallott és előadott tananyagot. Az illetékes helyeken kedvezően fogadták ezt a kérést és ennek értelmében a város rendeletileg közölte ma, hogy november 1. és 15-ike között a Capitol-mozi nagytermében magyar- és németnyelvű kurzusokat rendez. A légvédelemmel kapcsolatos előadások során megértéssel fogadták egyébként a kereskedőtársadalom kívánságát is, akik azt kérték, hogy részükre külön esti tanfolyamokat tartsanak. A város szeptember óta ezt a kérést is méltánvokta.

24
ÓRA
MŰLYA

teljesen megváltozhatik anyagi helyzete.

HOLNAP

tesz az Állami Sorsjáték IV. osztályának

huzása. Ma a sorsjegyek éjjel 12 óráig vannak nyitva.

UJITSA MEG SORSJEGYEIT

A NYEREMÉNYEK NEM FIZETNEK SEMMIFELE ADÓT.

Állami sorsjáték

Gróf Bánffy Miklóst, dr. Szász Pált és dr. Bartha Ignácot fogadta Ralea munkaügyi miniszter

Bucurestiből jelentik: Ralea Mihail munkaügyi miniszter csütörtökön kihallgatáson fogadta a romániai kisebbségi magyarság képviselő-

tében megjelent Bánffy Miklós gróf, Szász Pál dr. szenátor és Bartha Ignác dr. magyar vezető férfiakat.

A légvédelmi munkálatok költségeinek fedezésére kölcsönöket kér a háztulajdonosok számára az aradi Háztulajdonosok Szindikátusa

Emlékiratokat intéztek a nemzetvédelmi és belügyminiszterhez, valamint a város vezetőségéhez — Az eddig adott határidő meghosszabbítását kérik

Az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa Demian Aurel dr. elnök, képviselő aláírásával a légvédelmi intézkedésekkel kapcsolatban jobb emlékiratot készített és ezeket eljuttatta Ilcus tábornok nemzetvédelmi miniszterhez, Ottescu belügyminiszterhez, valamint a bucurestii Háztulajdonosok Szövetségéhez. Az emlékiratokban rávilágítanak arra, hogy a légvédelmi munkálatok keresztülvételére adott határidő túl rövid és erre való tekintettel annak meghosszabbítását kérik. Hangsúlyozzák, hogy az ezeket a munkálatokat végző szakemberek annyira el vannak foglalva, hogy sok esetben munkahiány is hozzájárul ahhoz, hogy a munkálatok nem készülhetnek el idejére.

Ezen kívül utalnak az emlékiratok arra, hogy sok háztulajdonos nem rendelkezik a munkálatok elvégzéséhez szükséges anyagi eszközökkel és ezért a kormányzat intézkedését kérik annak érdekében, hogy ezek a háztulajdonosok megelégedésüket kaphassanak.

A város vezetőségéhez intézett emlékiratban azt kérik, hogy mindaddig, amíg az illetékes kormánytényezők az előterjesztett kérések fölött határozhatnak, függesszék fel a kiadott rendelkezések végrehajtásának ellenőrzését, másrészt pedig a légvédelmi célokra szállított homok után ne hajtsák be az esedékes városi illetéket.

FORUM filmszínház.

Tel.: 20-10

Ma, az év leghatalmasabb és leggrandiózusabb filmje, a

„GUNGA-DIN“

amelyen India csodás világa elevenedik meg a nézők előtt a gyarmati angol hadsereg és a totkatos hinduk örök harcával.

Cary Grant, Douglas Fairbanks jr., Victor Mc. Laglen és Joan Fontaine.

Román hirdató: Armand Calinescu miniszterelnök temetésével.

Előadások: 5, 7.15 és 9.15, 8-kor matiné olcsó helyekkel.

Kedvezményes jegye: nem érvényes.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Eg. sz. évre . . . 840 le || Negyedévre 210 le
Félévre . . . 420 le || Egy hónapra 70 le

Ez a háború!

A legmeggrázóbb emberi sorsok és végzetek legfőbb részét háborúk alkalmával teljesednek be. S a fekete végzet sokszor nem azonnal teljesül. Képes esztendőkre, évtizedekre várni és akkor sült, amikor senki sem gondol már rá. Néhány hónappal ezelőtt még igazán nem sejtették előre semmit Mae Bacon, a világháború éveinek ünnepeit angol revüprimadonnája, aki a háború közepén, ha véget ért színpadi jelenése, a csillogó tüll-, selyem- és bársonyruhák helyett fekete szövöztözetet vett magára. Mert a férje, L. Colvert kapitány szintén ahhoz a nyolcmillió hadsereghez tartozott, amely a túlvilágra lovagolt tört előre, repült a levegőben, vagy hajózott az óceánok vizein. A francia földön hősiessé elpusztult férfi halálhírére úgy vette tudomásul Mae Bacon, mint a többi ezer és tízezer feleség. Fénytelen szeme bizonyára csak akkor ragyogott fel mikor csöpp kisfiára tekintett. Milyen boldogan ölelhetné magához néhány éves fiát ezerkilencszázharminc november tizenegyén. Milyen viharos, anyai szeretettel és féltéstől lángoló csókokkal boríthatná el a háború befejeztékor. Valószínűleg a szíve is meggyűződött. Ha a háború nem engedte visszatérni a férjét, legalább egy gyermeknek élhet, egy gyermeket készíthet elő az életre.

Gyermeknevelésének alapja nem lehetett más, mint a háborútól való félelem. Bizonyára teljes erejével így kezdett belerögzíteni fia gondolatvilágába az ismeretlen soha nem látott apa sorsát, tragikus, szomorúan hősi halálát. Valószínűleg vigasztalta önmagát is, hogy a fiával ilyesmivel nem történhetik. És mégis... Az utóbbi évek és hónapok egyre fölrémegvarázhatatlanabbul sejtették a harcok közötti megindulását. S mire előtört az ezerkilencszázharminckilencediki háború, Mae Bacon fia, a közel huszonöt éves J. Calvert már a fronton volt, mint repülőhadnagy. És most néhány napja követte az előző nemzedéknek, L. Calvert kapitányt a példáját: hősi halált halt azon a földön, ahol huszonöt évvel ezelőtt az apja pusztult el.

Mindent meg kellett érnie az anyának. A végzet türelmes volt vele, az igaz. Egy emberöltőnyi ideig várt. De miért nem tudott annyit ideig várni, amíg a fia felgotta volna az anyja szemét, aki azzal a nyugodt, boldog tudattal költözött volna át a másvilágra, hogy legalább a fia él egy békés, boldog korszakban. S azután jöhetett volna szeptember elseje... És az új repülőhadnagy szállhatott volna az apja, C. Calvert kapitány után...

GELLÉRT LASZLÓ

ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 10.17, London 17.96, Newyork 445.75, Brüsszel 74.50, Milánó 22.50, Amszterdam 236.75, Berlin 178.

XII. Pius pápa e hó végén tér vissza a Vatikánba. Castel Gandolfóból jelentik: XII. Pius pápa október 16-ra tervezett visszatérését a Vatikánba a hónap végére halasztották 29-én. Krisztus király ünnepén a Szentatya már a Vatikánban lesz és felszentel két missziós püspököt. Lehetségesnek tartják, hogy XII. Pius pápa ezalkalommal adja ki első enciklikáját.

Az olasz koronarenddel tüntették ki a helyettes jugoszláv külügyminisztert. Belgrádból jelentik: Az olasz kormány az olasz korona-rend elsőosztályával tüntette ki Smilianics Miloje, jugoszláv helyettes külügyminisztert. A kitüntetést Mario Imbelli olasz követ személyesen adta át.

KÉTSZÁZMILLIÓ DOLLÁRT JEGYZTEK KANADÁBAN HADIKÖLCSÖNRE. Ottawa A hadikölcsön jegyzése már eddig is kitűnő eredménnyel járt, amelyben 200 millió dollárt írtak alá.

Faulhaber bíboros-érsek súlyosan megbetegedett. Münchenből jelentik: Faulhaber müncheni bíboros-érsek súlyosan megbetegedett. A 70 éves egyházi akadémikus szívgyöngeségben szenved.

Elkészült az ügyvédi etika védelméről szóló tervezet. Bucarestből jelentik: Az Országos Ügyvédszövetség tervezetét küldött az ügyvédi kamarának. A tervezet az ügyvédi etika védelmében az ügyvédek magatartását szabályozza. Így többek között a következő kérdéssel foglalkozik: ügyvédi magatartás az irodában, ügyvédi felelősség ügyfelekkel szemben, ügyvédi eljárás a közhatalóságokkal és bírósággal, ügyvédi kollegialitás, az ügyvéd magánélete. A tervezet végül a joggyógyászati részleteit foglalja magában.

— Spanyolország a délamerikai államok szövetségét keresi, Burgosból jelentik: Franco tábornok beszédet mondott azon az ünnepségen, amelyet Amerika felfedezésének emléknapián Kolumbusz Kristóf emlékére tartottak. A miniszterelnök hangoztatta, hogy Spanyolország ezen a történelmi napon a Délamerikában élő felfedezőkre gondol és úgy érzi, hogy a spanyol népnek elsősorban Délamerikában kell tartós szövetségeseit keresnie.

— Protektorátusi utlevelekre kell becserelni a német kölcsönleveleket által elismert csehszlovák utleveleket. A brassói német konzulátus felhívja mindazok figyelmét, akiknek olyan csehszlovák utlevelük van, amelynek érvényességét egy német külképviselet elismerte, hogy azokat minél előbb a protektorátus (cseh-morva védnökség) utlevelére cserélik be. A csere a brassói német konzulátusnál történik. Címe: Brasov, Strada Eminescu 15. Be kell nyújtani: 2 fényképet a régi utlevelét és lehetőleg egy illetőségi bizonyítványt. Azoknak, akiknek protektorátusi utlevelük van birtokukban, ezt a csereket nem kell megtenniük.

— Közel hetvennégy százalékos eredmény a szeptemberi póttérségben. Bucarestből jelentik: A nemzetnevelésügyi miniszteriumhoz beérkeztek a szeptemberi érettségi eredmények. Póttérségire jelentkezett 3521 tanuló, ezek közül érettnak nyilvánítottak 2108 diákot, azaz a jelentkezők 63.73 százalékát. A múlt év őszén az eredmény 45.40 százalék volt.

Boldog álom...

J. B. Priestley, a világhírű regény- és drámaíró néhány év óta élénken foglalkozik az idő problémájával. Ez volt a fő tárgya a „Conway-család” című darabjának is, melyet a múlt szezonban mutattak be Budapesten. A darab felforgatja az idő rendjét: a második felvonás később történik, mint a harmadik: kiderül, hogy a jövőt az egyik szereplő álmódta meg előre, az ő álmát látta a néző a második felvonásban. Priestley most külön könyvet írt az álmot illető vizsgálódásairól. „Eso Godshilben” címmel.

A XIX. században — mondja Priestley — mikor a haladás lendülete megindult, csak a szegények és tudatlanok törődtek az álmokkal. A tudós nem tudja megmérni szívukat, nem volt helyük a szép világban. A racionális gondolkodó elhanyagolta az éjszaka e furcsa kalandjait, melyek nyilvánvalóan nem az érzékelhető világba tartoztak. Csak a köznép — meg egy-két költő — ragaszkodott ahhoz a régi hagyományhoz, hogy az álomban nemcsak furcsaság, hanem jelentőség is van s a Faraót követve, megéjtették álmukat.

Priestley szerint az álom a legmagasabb tudás, a végső igazság hordozója lehet. Az író, aki maga is nagy álmód, sohasem tudja álmait „a szunnyadó élet üres képzeléseinek” tekinteni. Számára az álom — kulcs: kulcsa nemcsak a belső természetünknek, hanem az élet multhatatlanságának is. Mikor úgy látszik, hogy elveszítjük a valós világot, éppen abban a pillanatban kezdünk ráatalálni.

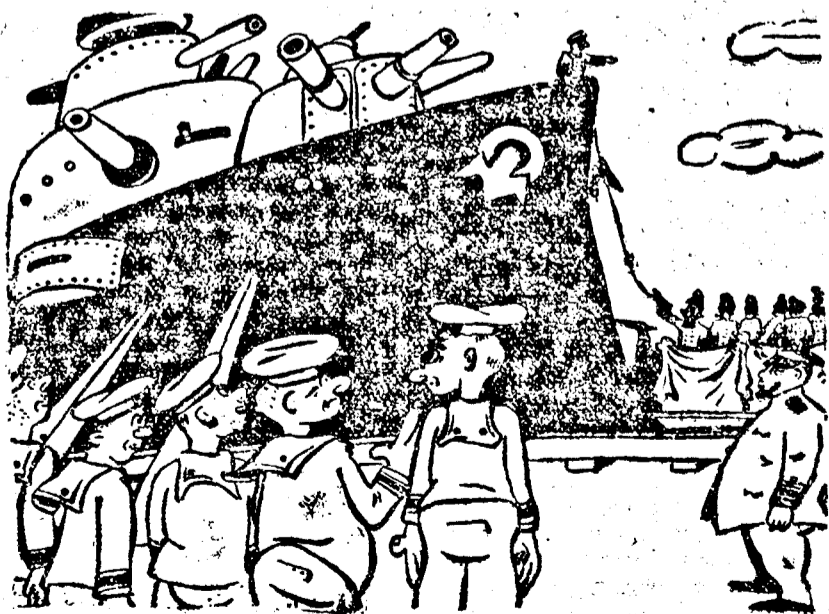
A Manchester Guardian kritikusa, Ivor Brown megjegyzi:

— Ez azt jelenti, hogy éjszakai életünket, vagy ebédutáni szundikálásunkat a legmagasabb lelki ranggal és a metafizikai érdemre méltó tünetszerű ki. Az álmodozó már nem pincébe száll le, hanem toronyba mászik, melyből messzire nyílik kilátás.

— A radnai fősolgabiroisági hivatal építésére október 21-én tartanak árlejtést, egyet Temesváron a széktartóság épületében, egyet pedig az aradi prefektúrában. Az elvégzendő munkálatok összértéke 1 millió 370 ezer lei.

— Értesítés. A jövő héten kerül vetítésre az „Ifjuság ünnepe” című aktuális szovjet-orosz film. Gondoskodjon jegyéről az Urániában. Telefon: 12-32.

Fukarság...

— Figyeled, milyen fukar a kapitány, a 30.000 tonnás hajót egy kis üveg pezsgővel szenteli fel...

Kötelező a polgári légvédelem!

Részleteket megtudhat a
Kötelező Polgári Légvédelem
magyar nyelvű kézikönyvből

Kapható minden újságárusnál
és dohánytözsdeben.

Ára 3 lei

— VASÁRNAP: UNITÁRIUS ISTENTISZTELET ARADON. Nagy Zoltán unitárius lelkész vasárnap fél 12 órai kezdettel tartja szokásos havi istentiszteletét az aradi unitárius hívek részére az aradi ág. evangélikus templomban. Az istentiszteletet megelőzőleg a kis tanácsteremben tart vasárnap 10 órakor vallásoktatást az aradi unitárius gyermekek részére.

— Kiadják-e az idén a Nobel-díjakat? Stockholmból jelentik: A svéd közvéleményt élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy vajon az idén kiadják-e a Nobel-díjakat? Mint a Nobel-alapítvány igazgatója közli, még nem döntöttek el a kérdést. Az orvosi bizottságnak csak október végén kell betérjesztie jelentését, míg a Tudományos Akadémiának pedig csak november elején. Az elmúlt világháború során 1914-ben egyetlen egy Nobel-díjat sem adtak ki. Az idén azonban két, tavalyról maradt Nobel-díj, a vegytani és az orvosi díj felett is dönteni kellene.

— MEGHALT A SING-SING HÓHÉRA. Newyorkból jelentik: A Sing-Sing fegyház hóhéra, Robert Elliot tegnap meghalt. A hóhér háromszáz embert végzett ki működése alatt a villamoszékben.

— Új vezető jegyző az aradi törvényszék harmadik tagozatának élén. Annak idején megemlékeztünk róla, hogy Buculescu Gheorghet, az aradi törvényszék harmadik tagozatának vezető jegyzőjét elhelyezték Aradról. Helyére Gheorghie I. Balacescut, az oravicaai törvényszék eddigi főjegyzőjét nevezték ki saiat kérelmére vezető jegyzőként az aradi törvényszék kereskedelmi tagozatához. Az új vezető jegyző már el is foglalta hivatalát.

— Dr. Grünwald bőrgyógyász-venerológus ismét rendel. Str. Alexandri 11.

— REPÜLŐGÉPPEL A VILÁG KÖRÜL. Rómából jelentik: Tegnap a littorali repülőterre érkezett négy japán repülő, akik gépükkel világkörüli utat indultak el Tokióból. A repülők Sevillától Rómáig 315 kilométeres óránkénti sebességgel tették meg az utat. A japán repülőket meleg fogadtatásban részesítették az olasz légügyi hatóságok. Az üdvözléseknél jelen volt a japán követ és a japán nagykövetség egész személyzete. A repülők ma folytatják útjukat Athén felé.

— Az aradi cigista ifjuság október 14. estére hirdetett ünnepélye technikai akadályok miatt későbbi időpontra lesz elhalasztva.

— Péntek — tizenharmadika. Jobb erről a napról utólag írni. Mit lehet tudni? Az ember előre elkiabálja, hogy ránezve ez a nap szerencsés, vagy szerencsétlen és pontosan ellenkezőleg történik. Amikor ezeket a sorokat írjuk, a nap jórészen már tulvagunk. Hogy el ne kiabáljuk, a nap elég jól sikerült Péntek és 13-ika szerencsés volt. Megvásároltuk a sorsjegyüket is, ezzel talán főnyereményt lehet nyerni. A nap legnagyobb öröme az volt, hogy egyetlen hitelező sem talált ránk. Milyen másképpen volt ez elsején, kár, hogy ez a veszélyes dátum nem eshet péntekre és tizenharmadikára.

Gázpincék készítését vállalom részletfizetés mellett is

TRANSILVANIA R.-T., Calea Radnei 10. — Telefonszám 1612.

Október tizenhatodikán kezdődik a kötelező légvédelmi intézkedések teljesítésének ellenőrzése

Mit kell tudni mindenkinek a légoltalmi intézkedésekről?

Ismeretes, hogy a légvédelmi törvényben előírt pénnyel, beruházások és építkezések teljesítésének ellenőrzését október tizenötödikén kezdik meg a már összeállított bizottságok. Mivel október tizenötödike vasárnapra esik, a tényleges ellenőrzés munkájára csak hétfőtől kerül sor, amikor is a szakemberekből álló bizottságok végigjárják az összes aradi házakat, hogy meggyőződjenek arról, rajjon mindent elvégeztek-e a törvényben előírt követelményeknek.

Melyek azok a követelmények, amelyeknek alapján az ellenőrzést végrehajtják?

Erre az égetően fontos kérdésre részletes felvilágosítással szolgál a Kötelező Polgári Légvédelmi Kézikönyv címen magyar nyelven megjelent kézispótló szakkönyv, ami háztulajdonosok és magánosok számára egyaránt nélkülözhetetlen. Nemcsak súlyos büntetéseket és kellemetlenségeket egész sorát takarítja az meg, aki mindössze három leírt megvásárolja a Polgári Légvédelmi Kézikönyvet, hanem a maga és hozzátartozóinak élete és vagyonbiztonsága érdekében is megtette kötelességét. A Polgári Légvédelmi Kézikönyv minden dohánytörszében és minden újságárusnál kapható és ára, a közérdekre való tekintettel, mindössze három lei.

Fokozták az ország egészségügyi szolgálatát. Bucurestiből jelentik: Pénteken délelőtt az egészségügyi miniszteriumban Marinescu Nicolae dr. tábornok, egészségügyi miniszter elnökletével nagyszabású értekezlet volt, amelyen az ország egészségügyi vezérfelügyelői vettek részt. A különböző kérdések megvitatása után elhatározták, hogy tartományonként növelik a körorvosok számát. Ez az intézkedés az egész országra vonatkozik s ennek következtében Temestartományban is több új körorvost neveznek ki az ország területén közel 1200 új körorvosi állást létesítenek és töltenek be.

A francia rendőrség kommunistaellenes hadjárata. Párisból jelentik: A touloni vizsgálóbíró utasítására a rendőrség letartóztatta a France Navigation nevű hajózárság igazgatóját, a moszkvai születésű Poznan Simont és Pierot holland állampolgárt. Ezzel a társaság letartóztatásban levő vezetőinek száma nyolcra emelkedett. A társaság működését a francia hatóságok hónapok óta gyanakvással figyelték. A társaság hajói ugyanis az utóbbi időben főleg Németországba és Oroszországba szállított árukat. A spanyol polgárháború idején még inkább gyanakodtak a társaságra, hogy az titkos összeköttetéseket tart fenn bizonyos külföldi pártokkal. A társaság vezetői ez év augusztusától kezdve idegen zászlók alatt járták hajóikat, hogy ilyen módon elkerüljék a katonai hatóságok ellenőrzését.

Lemondott a magyar amatőr labdarúgók szövetségének elnöke. Budapestről jelentik: Zsarnóczay János, a magyar amatőr labdarúgók szövetségének elnöke benyújtotta lemondását. Gidófalvy, az MLSZ miniszteri biztosa a lemondást elfogadta.

Moszkvai rendeletre sorra zárják be a japánok által elfoglalt kínai területeken működő szovjet konzulátusokat. Sanghaji. A Havas hírszolgálati iroda jelentik: Egy Moszkvából érkezett rendelet alapján a sanghaji szovjet konzulátus beszüntette működését és az itteni szovjet érdekek védelmével a norvég konzult kérést fel. Jólétesült körökben úgy tudják, hogy Kina a japánok által megszállott területnek több városában beszüntették a szovjet konzulátusainak működését. Így megszűnt a pekingi és tiensini szovjet konzulátus működése is. Jelenleg a japánok által elfoglalt kínai területen egy szovjet konzulátus működik csak Karbinban. Ugyancsak a Havas-iroda jelentése szerint rosszabbodott a szovjet-japán viszony azért, mert a Szovjetunió visszautasította Japán kérését és továbbra is támogatja Csang Kai Sek kormányát. (R.)

A kicsinyhatalú kereskedelem nehézségei a nyersanyag- és árubeszerzésnél. Az aradi Kereskedelmi és Inarkamara felkéri az összes kicsinyhatalú kereskedőket és kisiparosokat, akik számára a nagykereskedők, importőrök, vagy városok megnehezítették megrendeléseik lebonvítási feltételeit, hozzák ezt a körülményt írásban a Kamara tudomására és jelöljék meg azokat a nehézségeket, amelyek az árubeszerzés terén az európai háború kitörése óta előfordultak. A jelentésben terjeszkedjenek ki az árucikkek árváltozásaira, a megváltozott hitelfeltételekre és általában azokra a beszerzési és eladási körülményekre, amelyek a mai megváltozott légkörben észlelhetők.

Halálba menekült egy nagylaki gazda. Egy nagylaki gazdálkodó öngyilkosságát jelentették péntek délelőtt az aradi ügyészségnek. Lengedi János 49 éves nagylaki gazdálkodó házában padlásán felaasztotta magát és mire rátaláltak, halott volt. A megindított vizsgálat megállapította az öngyilkosság hátterét. Lengedi néhány nappal ezelőtt egy tizenhét éves nagylaki leány ellen erőszakos merényletet követett el és tettének következményeiből való rettegetés miatt menekült a halálba. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

KORDA SÁNDOR ÉS FILMVALLALATA A HÁBORU SZOLGÁLATÁBAN. Londonból jelentik: Az angol katonai hatóságok kiszajlították Korda Sándor angliai filmüzemét katonai propaganda filmek készítésére. Részletes jelentések még hiányzanak Korda ama nyilatkozatán kívül, amelyben bejelenti, hogy magát és teljes üzemét az angol kormány rendelkezésére bocsátja.

FIGYELEM!

ARAD LA TVANYOSSÁGA A
P. AVRAM IANCU 18.
(VOLT BÁRSONY HELYISEGEBBEN)
ELEGANS BODEGA-ÉTTEREM
MEGNYILT. MINDEN IGENY T KIELEGTŐ ÉTELEK ÉS ITALOK. „TAVERNA” HELYISEGEBEN
ELSŐRANGU JAZZ, PARKETTÁNC, ÁLLANDÓAN
REGGELIG NYITVA!

Táncdélután a Református Otthonban. Az Ifjúsági Keresztény Egyesület folyó hó 15-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Református Otthonban táncdélutánt rendez, melyre az érdeklődőket szeretettel meghívja.

Operáció gázálarcbán

A „Lancet” című londoni orvosi szaklapban Cowell ezredes-orvos cikket írt az első operációról, amely gázálarcbán történt. Cowell ezredes-orvos ugyanazt a „munkaalarcot” használta, amelyet Anglia lakossága között osztottak szét. A gázálarc üveglaplakát előzőleg vékony zsiradék réteggel vont be, hogy az üveg elhomályosodását megakadályozza. Az előzőleg gondosan sterilizált alarcot még a bemosás előtt vette fel és 45 percig volt a fején. A beteg vakbélgyulladásban szenvedett és Cowell ezredes-orvos a szokásos módon távolította el a vakbélét. Az angol katonáorvos kijelenti, hogy a gázálarc egyáltalán nem akadályozta munkájában és látásában sem zavarta, úgy hogy maga trédta befűzni a varratok fonalait. Megjegyzi, hogy a gázálmadás alatti műtétknél csak a sebészek és az aszisztenseknek kell majd gázálarcot viselni. A betegnek ellenben nincs erre szüksége. Az operációknál használt alátárcat teje gázvédelmet biztosít a beteg számára.

Vass Tibor dr. a Credo vasárnapi előadója. A vasárnap délelőtti Credo-gyűlésen, amely iránt nagy érdeklődés tapasztalható a hitbuzgalmi egyesület tagjai között, Vass Tibor dr. plébániái igazgató tart előadást.

Minden községben külön bizottság gondoskodik a mezőgazdasági munka zavartalanágáról. Temesvárról jelentik: A Mezőgazdasági Kamara vezetősége értesítést adott ki, mely szerint a kormányzósággal karöltve a mezőgazdasági mozgósítása érdekében minden községben helyi bizottságok alakulnak, melyeknek feladata lesz felügyelni arra, hogy a mezőgazdasági munka az idén is hasonló ütemben történjék, mint az előző években. Minden községben működik ilyen bizottság, melynek tagjai a bíró, a jegyző, a csendőrmester, továbbá egy gazdálkodó, akit a mezőgazdasági kamara nevez ki. A bizottság szükség esetén traktorokat, mezőgazdasági gépeket ad kölcsön minimális áron és az egyedülálló özvegyek és gyermekek részére szükség esetén mezőgazdasági munkásokat bocsájt rendelkezésre.

Francia nyelvkurzus. Városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg Decamp Jean középiskolai tanár francia nyelvkurzusa iránt. Ugy a kezdők, mint a haladók nagy számban jelentkeznek, akik részt ohajtanak venni ezen a nyelvkurzuson. A tanfolyam teljes díjtalan. Jelentkezés: Moise Nicoară-liceum, d. e. 10-12.

Az aradi hadkiegészítő parancsnokság közli mindazokkal az 1940-es és régebbi korosztályhoz tartozó hadköteles újjakkal, akik tanulmányi szabadságot élveznek, de az esedékes katonai illetékeket ezideig nem fizették, amennyiben október 25-ig nem tesznek eleget ezen kötelezettségüknek, akkor elvesztik azt a kedvezményt, hogy újabb tanulmányi szabadságot kapjanak és ez év november elsején be kell vonuljanak. Ugyancsak felszólítják mindazokat az 1939-es és régebbi korosztályhoz tartozó hadköteles ifjakat is, akiket az 1938-1939-es évre tanulmányuk folytatása céljából mentesítettek a bevonulás alól, hogy az esedékes katonai illetéket a legrövidebb időn belül teljes egészében fizessék meg.

A Kolping-egylet ma, szombaton este 9 órakor rendezi meg szeszonyító családias jellegű táncmulatását saári helyiségében, mely iránt nagy érdeklődést tanusítanak a meghívott vendégek. A rendezőség ezúton kéri azokat, akik a büffe részére adományokat előjegyeztek, hogy azokat szombaton este 6-7 óra között a minqrita-palotában levő egyleti helyiségbe elküldeni sziveskedjenek.

SZABÓ MIKLÓS még ez év őszén megkísérli a kétmérföldes síkfuító világrekord visszahódítását. Mint ismeretes, Szabó Miklós világrekordját a finn Mäki javította meg az idén. Szabó Miklós egyébként most szombaton megkísérli az 5000 méteres magyar rekord megjavítását.

Török Sophie: „Nem vagy igaz!” (Nyugat-kiadás, könyvnapj ára kötve 119.— lei). Megszületik előttünk egy gyermek, csak éppen az apja, aki nemzette, nincs jelen, ahogy egy róka, vagy farkas nincs ott kölyke születésénél. Az eser főkéletesen indokolt. Más dolga van. „A kenyér”. Mézis borzasztó! Olvasuk a születés misztériumának éies, részletes, pontos orvosi rajzát. De a csecsemő kicsit mégis idegen attól a testtől, amely a világra hozta. Az előtérbe lép, roppant szenvedéllyel és vadsággal egy meddő asszony. Ez a gyerek! Ő akarta jobban, ő teremtette meg a lehetőséget arra, hogy megszülessék. A szó szoros értelmében ő erőszakolta ki, szellemével, akaratával, ösztönével végezve ugyanolyan préselt erőfeszítést, amilyent a szülés végső periódusában művel az asszony. Kényes kérdéshez, csaknem babonához nyul hozzá a történet. Vajon olyan fontos-e a fizikai kapcsolat, amely a szülő és gyermeke között van, vagy vannak más kapcsolatok is, amelyek nélkül az élet nem jutott volna tovább a kezdet durva formáinál? Török Sophie oly indulatos erővel állítja, hogy valakinek lehet gyermeke akkor is, ha nem szült, hogy el kell hinni, az ember szinte hallandó kisebbséget adni a folyamatnak, ahogy a gyermek fogyn és a világra jön hozzátársítva a test dolgaihoz valamit mást is, amely összefoglal mindenkit, aki él. Ha ezt a könyvet egy olvastam volna el, hogy nem láttam a borítéklapját, akkor sem lehetett volna kétségem, hogy asszony írta. De valami másféle asszony, mint amilyeneket megszoktunk. Sehol nem peng benne man dolin és nem süt a hold. Pontos, kemény, kezvetlenül harcias, csaknem katonás. Ahol ellenfelére talál, mint a tigris roppantja el a csontját. Miféle asszonyt könyv ez? Az amazonok jutnak eszembe, akik föltűzték hajukat a sisak alá, elszántabban verekedtek a férfiaknál és csak akkor derült ki nemük, ha megsebesültek s le kellett venni róluk a vértet. — Hunyady Sándor.

Koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára az alábbi adományok folytak be özv. Messer Lipótné ravatalára: Ungár Vilmosné 100 lei, — Bíró Arminé ravatalára: Koch Dániel 100 lei, Fischer Mór 200 lei, Ney Ernő 100 lei, Soreanu Hermann 100 lei — Kovács Soma ravatalára: Adler Andor 500 lei, Farkas József Temesvár 500 lei, dr. Erdős Imre Kolozsvár 500 lei, dr. Fuchs Albert 200 lei, Molnár János 100 lei, Dózsa Dezsőné 200 lei, Weisz Cecil 100 lei, Burza Cornel 200 lei, Gedeon János 100 lei, Hartmann-család 100 lei, Lakatos Aladár 200 lei, dr. Singer József 100 lei, Heller-tesvérek 150 lei, Mairovitz Vilmos 100 lei, Bene Emil 100 lei, Filőp és Friedmann Pécska 300 lei, dr. Grossmann Aliréd 200 lei, Molnár Ödön 200 lei, özv. Braun Gusztávné 100 lei, Kerpel Izsó 100 lei.

Megjelent a „Korunk” októberi száma. A Korunk társadalomtudományi és szépirodalmi havi szemle legújabb, októberi számának vezető helyén a föld gvarmatyi felosztásával kapcsolatban, igen érdekes cikkben Nagy Gábor mutat rá az új háború tényleges gazdasági okaira. Megállapítja, hogy az új háború valóban a gvarmatok tekintetében birtokon belül és birtokon kívül levők összecsapása. Szacsav Gusztáv bőven adatolt cikkében a háborus felek és a háború egyelőre kiüvilláló semlegesek hadi erejét méri fel mind három harci kategóriában. Szeremlev László Lengyelország címen a felosztott Lengyelország geológiai, gazdasági, néprajzi és politikai képét rajzolja meg és utal azokra a belpolitikai következményekre, melyek az összeomláshoz vezettek, illetőleg magyarázzák a föltötte gyors összeomlást. Déznai Viktor Oroszország elvárosiasodása címen összegezi azokat az urbanisztikai szempontból jelentős tényeket, melyek az új Oroszországot jellemzik. Lukács György Ady politikai költészet címen mutatja ki Ady költészetének a magyarság mai napig megoldatlan problémáihoz való kapcsolatát. Szentimrei Jenő a Kölcsény-centenárium irodalmáról ír összefoglalást. Keleti Sándor a német-lengyel háború katonai összefoglalását adja cikkében. Szépirodalommal Cseresnyés Sándor, Nagy István, Boris Gorbátov, Berkó Sándor, Faludv György, Darvas Szilárd szerepelnek. A számot igen érdekes kultúrkrónika, szemle és bírálat rovatok valamint világotpolitikai szemle egészítik ki. Érdeklődőknek ingyen küld mutatványszámot a kiadóhivatal: Kolozsvár, Str. Dragalina 108.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
ANGEL gyógyszerész, Plata Catedralei 16.
OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărășestji 68.

A kültelki futballmeccsen

leszurta egy nézőt, mert szőlőszemeket dobált a játékosok talpa alá.

Bucurestiből jelentik: A „Romania” című lapban részletes tudósítást jelent meg arról a gyilkosságról, amely a kültelken történt egy futballmeccsen. A kültelki fiatalok minden vasárnap összeállnak, futballcsapatot rögtönöznek s ha van labda, akkor azzal, ha nem, akkor rongyból készített futballlabdával játszik le a mérkőzést, amelynek a végén mindig verekedés s késelés szokott történni. Így volt ez az elmúlt vasárnap is, amikor Marin Jordache segédsoffort szivenszurta a futballmérkőzés közben kitört verekedésben és a szerencsétlen fiatalember pillanatok alatt kiszorult.

Mi volt a gyilkosság oka? Marin Jordache két barátjával nézte a mérkőzést és szőlőt evett. Jöküvükben, de talán az ellenfél bosszantására szőlőszemekkel kezdték dobálni a játékosokat. A szőlőszemek repkedtek a futballistákhoz, legtöbbször úgy, hogy a talpuk alá esett és elcsusztak rajta. A legszebb labdarúgó elképzelések megjörték a jól irányzott szőlőszemekben.

Amikor már minden akcióját tönkretették az ellenfélnek a szőlőbombázással, a szurkolók körülfogták Marin Jordachét és barátját és alaposan elverték. Az egyik feldühödött szurkoló azonban gyökeresen elakarta intézni a lovagias ügyet és bicskájával szivenszurta a 24 éves fiatalembert.

A gyilkosságot Gheorghe Dobre követte el, aki a kavardásban megszökött és elrejtőzött Chitilán — Bucuresti egyik külvárosa ez — a szeretőjénél. A rendőrség azonban pár óra leforgása alatt elfogta és előállította a két alkalmi futballcsapat tagjait, valamint a nézőket is.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, OKTOBER 14

Radio-Romania 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.03: Lemezek.

Bucuresti, Radio-Romania 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Nicolae Ciros zenekara. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania 18: A nemzetőrség órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Mihail Sadoveanu előadása Radasenii-ről. 19.15: Román zene lemezekben. 19.45: Modern francia zene lemezekben.

Bucuresti, Radio-Romania 20.20: Ion Savin tanár előadása a modern misztikumokról. 20.35: Közvetítés az Operából. Fantomkeringő. 21.30: Rádióposta. 22.40: Hírek, sportközlemények. 23.35: Hírek, háztartási és orvosi tanácsok. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Dullien Klára hegedű, zongorán kíséri Dankó Aladár. 13.40: Hírek. 14: Hanglemezek. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés, vizállásjelentés. 15.30: Hírek. 17.15: Harsányi Gizi meséi. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18-15: Munkásdalárda. 18-45: A rádió postája. 19.15: Magyar tánclemezek. 20.15: Hírek. 20.25: Furka Gizella zongorázik. 21: Daloszenés utazás a Tiszán. Kilián Zoltán hangképsora. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Budapesti Hangverseny Zenekar. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál. Kalmár Pál énekel.

Budapest II. 20.30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.20: Beethoven: Esz-dúr vonósnégyes hanglemezről. 22: A szicíliai jégbarlang. Kerekes József dr. előadása. 22.30: Időjárásjelentés.

Kiutalták a kolozsvári felekezeti iskolák városi segélyének első részletét

Négyszáznolcvannégyezer leit valószínűleg még e hét folyamán fölvehetnek a felekezeti iskolafenntartó hatóságok

Kolozsvárról jelentik: Beszámoltunk arról, hogy több éves kérelmezés után, Kolozsvár város tanácsa az 1939—40. évi költségvetésbe a felekezeti elemi iskolák támogatására félmillió leit irányzott elő. A felekezeti iskolafenntartó hatóságok a tanügyi alap felemelését kérték és ezt a kívánságukat dr. Bornemisa Sebastian polgármester pártolatoljárás terjesztette fel Szamos-tartomány királyi helytartóságához. A helytartóság 10 nappal ezelőtt hagyta jóvá dr.

A román-magyar megegyezés után...

A hetvenmillió új blokk feladata

A bucurestii rádió hírszolgálatá közli: A ma reggeli török lapok foglalkoznak a jugoszláv-román-magyar megegyezés hírével. A félhivatalos „Enisabach” vezércikket ír arról, hogy a „vad” Balkán-szeleket a bölcs előrejelzés béklyóba fogta.

— Számunkra — írja a török lap, — a kialakuló helyzet nagyon örvendetes. El kell ismernie a világnak, hogy csak a Balkán-blokk jóvoltán mulott, hogy már eddig is akár a Duna-medence déli tájain, akár a félsziget északi részén nem robbantak ki jóvátehetetlenül az ellentétek. Hála a dolgok helyes felismerésének, a régi könyörtelen ellentétek háttérbe ke-

rülnek és felülkerekedik a dolgok helyes ismerete. Nincs mit titkolni, egy török-görög-jugoszláv-román-bolgár-magyar blokk olyan tömböt képezne, amely ma szembe tud szegülni minden nagyhatalmi kísérlettel, sőt minden nagyhatalom számára rendkívüli fontossággal bír ennek az egységnek rokonszenvét, támogatását, vagy éppen semlegességét biztosítani.

— Törökország kezében olyan pontok vannak a tengeren és szárazföldön s ugyanez a helyzet a görög, vagy román vizeken s a magyar és jugoszláv szárazföldi területeken, hogy egyetlen hatalom számára sem közömbös ennek a blokknak egységes és azonos szellemű magatartása.

SPORT KOZLONY

Győzelmi kilátásokkal indul a Gloria a Sparta elleni küzdelemben

Vasárnapi bíródelegálás

Vasárnap ismét a Gloria játszik honi pályán és ellenfele a jóképességű megyesi Sparta lesz, amely multvasárnap értékes győzelmet aratott a turnuseverini CFR-el szemben. A Gloria remélhetőleg vasárnap jobb játékot produkál, mint Brádon a Mica ellen és ez esetben biztos győzelmet arathat és javíthat helyzetén.

A kerületi bajnokság mérkőzése során a Titanus-Crisana CFR meccs igéri a legnagyobb harcot és a több új játékosal (Barbu I. és II., Sabau) felálló Crisana megerősítheti helyét a kerületi bajnoki táblázatán. A többi mérkőzéseken az Olimpia, AAC, ATE és az Astra az esélyesek. Két másodikosztályú mérkőzés és teljes ifjúsági forduló egészíti ki a műsort, amelynek bíródelegálása az alábbi:

B) LIGA:

Gloria-Sparta (Megyes), Gloria-pálya, 15.30 órákor, bíró: Petric, határbírók: Sassu és Polareczky.

KERÜLETI I. OSZTALY:

Tricolor-Olimpia, Olimpia-pálya, 15.30 órákor, bíró: Macian, határbírók: Kradigaty és Vartaci.

Egyetértés-AAC, Egyetértés-pálya, 15.45 órákor, bíró: Marita, határbírók: Burdan és Valgalau.

Titanus-Crisana CFR, Titanus-pálya, 15.15 órákor, bíró: Husztik, határbírók: Adamovici és Colarov.

ATE-Banaul, Gloria-pálya, 13.45 órákor, bíró: Oprita, határbírók: Darázs és Baniesiu.

Astra-Transilvania, AMTE-pálya, 15.45 órákor, bíró: Pálffy, határbírók: Barbu és Ciupuliga.

KERÜLETI II. OSZTALY:

Hakoah-Vulturnul, AAC-pálya, 11.00 órákor, bíró: Schneider, határbíró: Höhn.

Fortuna-AMRA, Unirea-pálya, 14.00 órákor, bíró: Milancovici, határbíró: Bacila.

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG:

Egyetértés-Titanus, Egyetértés-pálya, 14.00 órákor, bíró: Burdan.

Tricolor-Transilvania, AMTE-pálya, 13.45 órákor, bíró: Karlich.

AMTE-Astra, AMTE-pálya, 10.00 órákor, bíró: Gombos.

Crisana CFR-ATE, Gloria-pálya, 9.00 órákor, bíró: Pfeiffer.

Gloria-Olimpia, Olimpia-pálya, 13.45 órákor, bíró: Kradigaty.

Hakoah-Unirea, AAC-pálya, 9.15 órákor, bíró: Kalmár.

Változatlan csapattal utazott az AMTE Bucurestibe

Az aradi piros-feketék az Unirea-Tricolor ellen sem változtatnak összeállításukon és a következő tizenegyet állítják ki az obori pályán lebonyolításra kerülő mérkőzésen: Gerold — Slivat, Lucian — Szurgyi, Szabó, Fried — Pațaki, Léb, Szaniszló, Reinhardt, Batrin. Tartaléknak Pintér utazott el a csapattal.

O Az Egyetértés ellen látszó AAC-csapat összeállítására. Az AAC labdarúgószaksztyála vasárnapra, az Egyetértés ellen a következő csapatot állította össze: Thaller — Gábor, Kossik — Egressy, Mladin, Kulcsics — Kozsnyicza, Miklóssy, Vass, Komiáthy, Zoller. Tartalékok: Popa, Uji. A csapat tagjai mezbe öltözve, az AAC-pályáról indulnak el a mérkőzésre délután két órákor.

Fellüszereztik azokat az egyesületeket, amelyek nem küldenek fanulót az edzőiskolába

Bucuresti, Gabriel Marinescu tábornok, a labdarúgószövetség elnöke körlevelet küldött az A) és B) ligás egyesületekhez, melyben figyelmezteti őket arra, hogy amennyiben október 19-ig nem küldi el mindenik egy tagját az edzőiskolába, úgy a szövetség kizárja a további bajnoki küzdelmekből csapataikat. Az edzőiskola október 29-én nyílik meg és abba 40 vidéki jelöltnek havi 300 leiert teljes ellátást és lakást biztosítanak.

O Hakoah-Olimpia ifjúsági bajnoki mérkőzés. Az eredetileg félbeszakadt Hakoah-Olimpia ifjúsági bajnoki mérkőzést tegnap délután folytatták. Végeredmény 4:2 (2:1) a Hakoah javára.

O KÉSZÜLŐDIK A MAGYAR VALOGATOTT A BUCURESTII MÉRKŐZÉSRE. A magyar válogatott csapatok közül az A) osztályú tegnap folytatott előkészítőket a bucurestii mérkőzésre és az első félidőben a GSE ellen 3:2-re, a második félidőben a BEAC ellen 2:0-ra győzött. Az első félidőben Zsengeller (2, egyet 11-esből) és Sárosi dr., a másodikban Sárosi dr. és Zsengeller szereztek a gólokat.

O A SZOMBATI NEMET-MAGYAR ÖKÖLVIVŐ-MÉRKŐZÉSRE a német válogatott csapat összetétele megváltozott. A válogatott így áll fel: Obermauer, Hein, Graaf, Triptschak, Raeschke, Pepper, Schmidt, Ten Hott.

O A VASARNAPI NEMET-JUGOSZLAV VALOGATOTT MÉRKŐZÉSRE a jugoszlávok is válogattak, csapatauk így áll fel: Glaser — Belosovics, Matosics — Manola, Jazbinsek, Lechner — Medarics, Hirc, Lesnik, Antalkovics, Perics.

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Olcsó kölcsönöket kapnak a termelők nemes szőlők ültetésének céljaira

Megjelent a szőlészeti alapról szóló törvény végrehajtási utasítása —
Értékesítési központok létesülnek a szőlővidékeken

Ez év április 9-ikén életbelépett a szőlészeti alap létesítéséről szóló törvény, amely természetesen közelről érdekli az arad-hegyaljai szőlőtermelőket is. A törvény végrehajtási utasítását október 11-iki számában közli a Monitorul Oficial. A végrehajtási utasítás fontosabb intézkedéseit az alábbiakban ismertetjük:

A most létesítendő szőlészeti alapot a következő összegek táplálják: Az április elsejei szőlészeti törvény 27. szakaszában foglalt illetékek, az évi tiszta haszon nyolc százaléka, a szeszmonopólról szóló törvény 17. szakasza és a fogvasztási adókról szóló 1932. évi törvény értelmében, azon részletek, amelyeket a jelen végrehajtási utasítás alapján folyósított kölcsönök után fizetni kell, valamint azon kamatok, amelyek a fentemlített kölcsönök után esedékesek.

A szőlészeti alapot a következő célokra használják fel: Ebből az alapból kártalanítják azokat a szőlőtermelőket, akik direkttermő szőlőket kiirtják. Különböző magvakat adnak ingyen annak érdekében, hogy kiirtsák a direkttermő szőlőket azon ültetvényekből, amelyek még 1936. március 27-ike előtt keletkeztek, de amelyeket a szőlővédelmi törvény intézkedései ellenére nem jelentettek be idejében.

Kölcsönöket folyósítanak a nemes szőlőültetvények kiegészítése végett. Segélyeket adnak a jelen végrehajtási utasítás által megállapított szőlészeti központok létesítésére, valamint kölcsönöket juttatnak gyümölcsfák vásárlására és a gyümölcsfák nemesítésére, gyümölcszárító kemencék építésére, lekvárgyárak, gyümölcsraktárak és pincék létesítésére, valamint a gyümölcsértékesítés szövetkezetek, társulatok után való megszervezésére

Ugyancsak segélyeket adnak a gyümölcsfákat támadó rovarok irtására. A gyümölcsstermelés megjavítására szolgáló segélyeket nem egyéneknek, hanem szövetkezeteknek, valamint társulatoknak adják, amelyek kötelezettségeit vállalnak a nekik megszabott működési és értékesítési feltételek betartására. Segélyeket adnak a mezőgazdasági kutató intézetnek szőlészeti bemutató és kísérleti állomások létesítése végett. Végül a szőlészeti alapról fedezik az említett munkálatok keresztülviteléhez szükséges költségeket.

A szőlészeti alap igazgatósága minden esztendőben meghatározza, hogy a fent említett célokra külön-külön milyen összegek folyósíthatók.

A direkttermő szőlők megváltása

Az állam felhatalmazást kap, hogy a direkt termő szőlőültetvényeket megvásárolja, illetve megváltja öt éven belül. Az első három év alatt ez a megváltás feltételes, míg az utolsó két év alatt kötelező. A megváltási összeg hektáronként háromezer lei. Nem váltják meg a szőlővédelmi törvény életbeléptetése, vagyis 1936. március 27-ike után ültetett direkt-termő szőlőket, valamint azokat a direkt-termő szőlőket, amelyek 1936. március 27-ikén léteztek már, de nem jelentették be azokat a törvény előírásai alapján. Ilyen esetekben azonban a szőlészeti alap ingyen magvakat ad azoknak akik kiirtják direkt-termő szőlőiket.

Azok a szőlőbirtokosok, akik az első három évben a direkt-termő szőlőket nem irtják ki, a következő két évre a szőlőadó háromszorosát fizetik majd. Az első három év során minden év október 15-ike és november elseje között, 1939. október 15-től kezdve a földművelésügyi minisztérium közleményben hozza nyilvános-

ságra, hogy a következő évben milyen területet vált meg.

A megváltással kapcsolatos munkálatokat minden év november elsejéig be kell fejezni. A június elseje után erre vonatkozóan beadott kérvényekben foglalt munkálatokat a következő évben intézik el. A kérvényeket a községi előjáróságokhoz kell benyújtani. Ezekben a kérvényekben fel kell tüntetni a termelő nevét és lakhelyét, annak a területnek nagyságát, ahonnan a direkt-termő szőlőket ki akarja irtani, annak feltüntetésével, hogy a szőlőt mikor ültették: a szőlő fekvését és a szomszédokat, valamint azt, hogy milyen jogon került tulajdonába a szőlő (vásárlás, öröklés, stb.)

Szövetkezeti pincék létesítése

Rendkívül fontos intézkedéseket tartalmaz a végrehajtási utasítás harmadik részének első fejezete, amelynek értelmében

a szőlészeti zónákban a szőlőtermes racionális értékesítése érdekében központokat létesítsenek.

Minden ilyen értékesítési központ mellett szövetkezeti pincék, borszeszgyárak, borpárlatgyárak, valamint ecet és sterilizált mustgyárak létesülnek. Arra törekednek, hogy szövetkezeti pincék alakuljanak és az értékesítés közben történjen.

A szőlővidékeken borászati állomásokat létesítsenek és ezeket a szőlészeti alapról szerelik fel.

A felszerelés az állam tulajdonát képezi, de azt használatra át lehet adni a szövetkezeteknek. A szőlészeti szövetkezetek csak akkor kaphatnak a szőlészeti alapról segélyt, ha szakképzett személyzetük van. Ezek a szövetkezeti pincék pincemesteri képesítést adhatnak. Ennek módjait később állapítják majd meg. Minden szőlővidéken tanulmányi központok létesülnek. A tanulmányokat a mezőgazdasági kutató intézet végzi a szőlészeti alap költségén.

A szőlészeti alap kölcsönöket folyósít mindazoknak, akik nemesíteni akarják szőlőiket vagy szőlőültetéseket akarnak végrehajtani.

A kölcsön összegét a szőlőre betáblázzák. Kölcsönöket folyósítanak gyümölcsfaültetések céljaira is, még pedig gyümölcsfák formájában. Ezek a kölcsönök évente legfeljebb két hektáronyi terület beültetésére szolgálhatnak. A gyümölcsfaültetésre szolgáló hitelek személyi jellegűek, kivéve ha a minisztérium nem kér más biztosítókat. Ezekben az esetekben azonban a biztosíték betáblázás nem lehet.

A kölcsönöket legfeljebb 15 évre adják 4 százalékos kamattal. A szőlőbirtokos a kölcsön összegét három részletben kapja meg: Husz százalékot a kölcsönszerződés megkötése után, 70 százalékot a terület felmérése után, míg 10 százalékot a szőlőtőkék beszerzése után folyósítanak. A kölcsönök visszafizetése a folyósításról számított öt év elteltével kezdődik meg, vagyis az első részletet a hatodik év első felében kell fizetni. A hatodik év a kölcsönszerződés kötésétől számított hatodik január elsejével kezdődik. Abban az esetben, ha a részleteket nem fizetik, foglalást és árverést eszközölnek és az összegeket, mint adót hajtják be.

Az az összeg, amelyet kölcsönként folyósítanak, nem haladhatja meg az ással járó költségek, valamint a szőlőtőkék értékének összegét. Azokat, akik kölcsönöket kapnak, arra kötelezik, hogy a földművelésügyi minisztérium által a vonatkozó szőlészeti zónák számára megállapított nemes szőlőket ültessenek. Egyben ezek kötelezettséget kell vállaljanak arra is, hogy a szőlő művelésénél a minisztérium szakembereinek utasításait követik.

Az ilyen kölcsönök megkötésével kapcsolatos összes iratok, okmányok mentesek a bélyeg és iltatási illeték alól.

Pengőben kell átutalni a Magyarországból behozott áruk ellenértékének 90 százalékát

A Magyarországgal megkötött új román kflringvezmény alkalmazásával kapcsolatban a Banca Nationala megállapította a szeptember 20-ika után behozott magyar áruk fizetési módjait. Eszerint a behozott magyar áruk ellenértékének 90 százalékát ténylegesen át kell utalni pengőben a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankhoz, vagy a Magyar Általános Hitelbankhoz, vagy pedig az Angol-Magyar Bankhoz, míg a fennmaradó 10 százalékot a Magyar Nemzeti Banknál vezetett külön számlán történő meghitelezés formájában. Az importőröknek ilyenformán kétféle sárga megterhelési levelet és kétféle kiutalást kell két példányban kitölteni. Mindezek az átutalási okmányok azonos tartalmúak, csak a Magyar Nemzeti Bank címére kiállított 10 százalékos kiutalólevélben nem kell az importőrnek beírni az összeget, mert ezt a rovatot a Banca Nationala tölti ki.

Szabályozzák a kereskedelmi képviselői foglalkozás üzését

A nemzetgazdasági minisztérium törvénytervezetet készít a kereskedelmi képviselői foglalkozás szabályozásáról. A tervezet nem akarja gátolni a kereskedelmi képviselőket foglalkozásuk gyakorlásában, hanem lehetőséget akar adni arra, hogy a hatóságok közelebbi érintkezésbe kerüljenek a gazdasági életnek ezekkel a hasznos munkással, val.

A szeg, a sodrony, a papír és a lánc árának felemelését kérik a gyári kartellek

Kartellbe tömörültek az ételecet-gyárak

A legfelsőbb kartelltanács a napokban tartott értekezletén helyben hagyta a borecetgyárak kartelljének megalakítását és ehelyette az új egyezménynek a kartellek nyilvántartásába való bevezetését. A kartellben a következő gyárak vesznek részt: Otetul, Monopol, Uranus, N. Romanita és I. Comoly. Amint a névsorból kitűnik, az ételecetek kartellben a legszámottevőbb szakmabeli gyár: a Margina-Resita nem vesz részt.

A kartelltanács ezután megvitatta a tárgya több ipari kartelljéi árának emelését, hogy engedélyezzék az eladási árak emelését. Így ár-emelést kértek a következő kartellek: a szeggyárak, papirgyárak és láncgyárak kartelljei.

Az ár-emelési kérés sorsáról eddig még nem adtak ki hivatalos jelentést. Lehetséges, hogy a kartelltanács az október 17-re kitűzött újabb értekezletén hoz érdemben döntést.

— **Tömeges munkáselhocsajtások és órahérszököttések a marosmentli füzömökénél.** A marosmentli füzömökösök között nagy elkeseredést keltettek az újabb bércsökkentések. A herbusi CAPS füzösüzem az igazgatóság az órahérszököttéseket csökkentette és a munkások tiltakoztak az újabb bércsökkentések ellen. A gyergyói füzösüzemeken még ennél is szomorúbb a munkások sorsa, mert több füzösüzem és fakitermelő vállalat azzal az indoklással bocsátotta el munkásainak nagy részét, hogy a rendelkezéseket a cégek visszavonták és a szállítás szünetel. Maroshevi-zen is hasonló indoklással bocsátottak el sok munkást.

— **Az aradi Kereskedelmi és Inarkamara felhívása az összes nagykereskedők részére.** Az aradi Kereskedelmi és Inarkamara felhívja az összes aradi és aradmegyei nagykereskedőket, akik valamilyen közzükségleti cikk nagyban eladásával foglalkoznak, hogy ezt a körülményt okvetlenül jelentésük be legkésőbb e hó 14-ike, szombat délután 11 óráig írásban a Kamaránál, hogy a Kamara összeállíthassa a nagykereskedők jegyzékét, amelyet a minisztérium sürgősen bekért. A bejelentésben megjelölendő az is, hogy milyen közzükségleti cikkek nagyban eladásával foglalkoznak az illető kereskedő. Az árdarajítási törvény rendelkezései értelmében a közzükségleti cikkek nagyban eladásával csak azok a cégek foglalkozhatnak, amelyek a nemzetgazdasági minisztériumtól külön engedélyt kaptak erre a célra. Azok a nagykereskedők, akik a törvény életbeléptetésekor már működtek, megerősítést kapnak a minisztériumtól, mely szerint joguk van az engedély elnyeréséhez. Az engedélyt a minisztériumhoz címzett (Ministerul Economiei Nationale, Serviciul speciei ilicite) bélyeges kérvény alapján állíthatják ki, melyhez csatolni kell a Kamara bizonyítványát.

Legújabb jelentéseink:

Róma szerint:

Chamberlain beszéde nem zárja el a békés megegyezés útját

Páris szerint viszont nincs már kilátása a sikerre a német békeoffenzívának

Róma. A pénteken megjelent olasz lapok teljes részletességgel, szóról-szóra közlik Chamberlain angol miniszterelnök tegnapi beszédét. A lapok megállapítják, hogy

az angol kormányelnök beszéde nem zárja el az utat a békés megegyezés lehetőségéig.

Az olasz lapok leszögezik, hogy Chamberlain beszédének legfontosabb része az a mondat, amelyben hangsúlyozta, hogy

a német kormányon a sör, hogy bizonyítsa őszinte jóakarát az állandó béke érdekében, mert ellenkező esetben Nagybritánia végsőig teljesíti vállalt kötelezettségeit.

Az olasz lapok kiemelik, hogy az angol alsóházban még nem hangzott el olyan beszéd, amely annyira fedte volna az angol nép egységes akaratát, mint Chamberlain beszéde.

Párisból jelentik: A Magyar Távirati Iroda értesülése szerint Bastianini, Olaszország új londoni nagykövete, aki tegnap indult el Rómából az angol főváros felé Párisban megszakitotta utját és a francia fővárosban fontos diplomáciai megbeszéléseket folytatott. Bastianini párisi tanácskozásának hírére francia körök nem erősítették meg.

Páris. A francia és angol kormányfők elhangzott nyilatkozatai a francia sajtó szerint végleg elvagták a német békeoffenzíva várható sikerének lehetőségét.

Nyilvánvalónak látják a párisi lapok, hogy az az egyöntetűség, ami Daladier és Chamberlain szavaiban megnyilatkozott most már kétségtelenné teszi, hogy a nyugati szövetségesek el vannak határozva, a háborút mindaddig folytatni, amíg az európai békét szilárd alapokra nem fektetik.

Litvánia visszaköveteli a Memel-vidéket?

London. (Rador). A Times rigai tudósítója azt jelenti, hogy hírek kerültek forgalomba, amelyek szerint Litvánia a Szovjet támogatása mellett visszaköveteli Memelt a németektől.

Dietrich német sajtófőnök:

„Már csak az U. S. A akadályozhatja meg a történelem legborzalmasabb vérfürdőjét”

Roosevelt közvetítése esetén

Hitler hajlandó elhalasztani a nagyszabású nyugati támadást

Berlinből jelentik: (Rador). A Német Távirati Iroda jelenti: Dietrich Ottó dr. sajtófőnök a német kancellártól való távozása alkalmával még a következőket mondotta a reá várakozó újságíróknak:

— Most már csak az Egyesült-Államoknak volna módjában közbenjárásával a történelem legborzalmasabb vérfürdőjét megakadályozni. Chamberlain miniszterelnök csupán azért beszélt úgy, ahogy beszélt, mert az Egyesült-Államok támogatására számít. Az Egyesült-Államoknak még módjában volna a háború folytatását megakadályozni, ha haladéknélkül Anglia tudomására adja, hogy nem nyújt segítséget, ha a nyugati hatalmak nem kísérik meg előbb nemzetközi értekezlet összehívása által a kérdéseket megoldani. Fel vagyunk háborodva, hogy Cham-

berlain egyetlen szóval sem hangoztatta annak lehetőségét, hogy a függőben lévő kérdések elintézhetők.

A sajtófőnök a továbbiak során kijelentette, hogy Hitler kancellár még ezután is hajlandónak mutatkozik elhalasztani a nagyszabású nyugati offenzíva megindítását, ha Roosevelt elnök határozott formában közölné Chamberlain miniszterelnökkel azt a kívánságát, hogy Anglia Németországgal tárgyalásokba kezdjen.

— Chamberlain beszédéből — folytatta a sajtófőnök — az világított ki, hogy Anglia meg akarja semmisíteni a német népet. Meglátjuk majd, hogy ki lesz megsemmisítve. Németország eddig még nem vetette harcba tulajdon-

képben légi erejét a nyugati arcvonalon. Eddig 24 repülőgépnél több még nem indult támadásra. Csak hogy egy példát említsék arról, hogy mit jelent egy igazi légitámadás. Minden esetét kell emlékeztetükre idéznem, ahol tudvalevőleg egyszerre 800 bombavetőrepülőgéppel kezdte meg a harcot. Hasonló számú repülőgépeink elindítása az angol hajók és hadászati támpontok ellen felbecsülhetetlen károkat okoznak Németország legvonzhatóbb, mert mellette áll Oroszország, amely mindenben kész benyúlni támogatni és mellettiünk áll Olaszország is, mely érdekeltül teszi függővé, hogy semleges maradjon-e, vagy ugyancsak részt vesz a háborúban. Kijelenthetem, hogy Németországnak inkább módjában van Apollót blokád alá helyezni, mint annak Németországot kitéhezteni. Chamberlain beszéde igen gyenge volt és egyáltalán nem bizonyította be azt, hogy megérti a nemzetközi helyzetet. A német nép továbbra is a legnagyobb elszántsággal küzd Anglia azon szándéka ellen, hogy a német birodalmat megsemmisítse.

Amszterdamból jelentik: (Rador.) Berlini értesülés szerint a berlini kancellári palotában megtették az előkészületeket arra, hogy Hitler kancellár és vezérkara a nyugati frontra utazzék. Ezt a tényt a helyzet súlyosbodásával hozták összefüggésbe.

Három német tengeralattjárót süllyesztettek el az angolok

Londonból jelentik: Az angol tengerészetiügyi minisztérium közli, hogy az angol hadihajók pénteken két német tengeralattjárót semmisítettek meg. Az elsüllyesztett német tengeralattjárók felrobbanása következtében néhány tengerész a szabad tengerbe került és ezeket az angol hadihajók megmentették.

Löndönből jelentik: Az északai órákban a brit tájékoztató minisztérium hivatalosan közölte, hogy az angol hadihajók pénteken délután egy újabb német tengeralattjárót süllyesztettek el. A pénteki nap folyamán az angol hadihajók összesen három német tengeralattjárót semmisítettek meg.

A szovjetcsapatok megkezdték Vilna kiürítését

Moszkva. A Vilnában levő szovjetcsapatok megkezdték a város kiürítését. — Ugyancsak Moszkvából jelentik, hogy a Legfelsőbb Szovjet Tanács jóváhagyta az október 11-én megkötött litván-szovjet kölcsönös segélynyújtási egyezményt.

Autonómista puccs készült Elzász-Lotharingiában

Párisból jelentik: Az elzászi autonómista vezetők kihallgatása során érdekes részletek derültek ki. A vizsgálat megállapította, hogy az önkormányzati pártok puccsot készítettek elő Elzász-Lotharingiában. Elzász-Lotharingia lakossága a puccs tervezőinek példás megbüntetését követeli, — mondja a francia jelentés.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvezetett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetések, fűrdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetések szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

ALKALMAZÁST KERES

Csecsemőgondozónő, hosszú éves bizonyítvánnyal állást keres elsejére. Címeket a kiadóba kér.

ALKALMAZÁST NYER

Keresek jéges szobafestősegédet, ki lakásban levő kisebb javítást elvégezze. Cím a kiadóban.

Lapkibordó (férfi) kerékpárral, azonnalra felvétetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

LAKÁS

Butorozott szoba ellátással kiadó. P. A. Iancu 9., Steiner.

Kétszobás, fűrdőszobás lakás Str. Mărăsești 59 szám alatt azonnal kiadó. 4662

Egyszobás, komfortos garconlakás, földszintes, uccai, azonnalra kiadó. Cím: Str. Moise Nicară 11. 4663

Kétszobás, fűrdőszobás, garconlakás kiadó. Str. Iosif Vulcan 4a. 4651

Kiadó egy háromszobás, szép, modern, kis uccai lakás, nagyon olcsón. Str. Cuza Vodă No. 33. 4653

Egyszobás, modern, uccai lakás nov. 1-re kiadó. Str. Mărășari No. 34. tisztviselőtelep. 4626

Uccai háromszobás, parkettás lakás II. emeleten nov. 1-től, esetleg előbb is kiadó és egy garconlakás előszobával, fűrdőszobával. P. Avram Iancu 5-6. I. em. 4515

VÉTEL-ELADÁS

Rézüst, keményfa-káposztáshordó (nagy), összecsuksukható vasgáty, sezlón-alvász és egy kétszárnyas dupla ablak, komplett, tokkal együtt, valamint különböző apróságok eladók Str. Cuza Vodă 20.

Takaréktűzhelyet, jókarban levőt sürgősen veszek. Gedeon-trafik, Bul. Reg. Ferdinand 27. 4657

Eladó egy jókarban levő Puch gyártmányu kerékpár 4282

BORSHORDOKAT

8-10 hektárosokat használt, de jó állapotban keresek kölcsön, esetleg megvételre. Címeket a kiadóba kérek.

KÜLÖNFÉLEK

Elveszett egy arany karkötő piros kövel Becsületes megtaláló illő jutalom ellenében adja le: Rosenzweig bőrzület, Bulev. Reg. Ferdinand 29.

Főtéri üzlethelyiség kiadó. Cím a kiadóban. 4636

Hirdessen az Aradi Közlönyben